

Kasta etter bruk

Dei er toppkvalifiserte, men ingen faste stillingar ventar i akademia.

Det er lett å misbruke postdoktorane.

Side 12–17

FIAT 500

VI LANSELERER
500 ITALIA
EDITION

Fiat 500 er et ikon. 500C Cabriolet er magisk. Nå lanserer vi også kampanjemodellen Italia Edition. Med sikkerhet (5 stjerner i NCAP) og miljøteknologi i en egen divisjon er Fiat 500 serien både en sensasjon og en kjempesuksess over hele Europa. Sjarm og et unikt design er halve hemmeligheten. Topp kjøreegenskaper, suverene Euro 5-motorer med ekstremt lave utslipp og med standardutstyr som: kl maanlegg, 14" alu. felger og ESP er dette nesten hele hemmeligheten. Magien må bare oppleves.

ITALIA EDITION

INNEHOLDER FØLGENDE UTSTYR:

- KLIMAAANLEGG • 15" LETTMETALLFELG
- FJERNSTYRT SENTRALLÅS • KROMLISTER
- LAKKERTE SIDESPEIL • LAKKERTE SIDELISTER
- OPPBEVARING UNDER PASSASJERSETE
- SKINNRRATT • LOMMER BAK SETENE
- HØYDEJUSTERING AV SETENE
- BLUE & ME BLUETOOTH HANDSFREE
- RADIO/CD • VARMESETER • GLASSTAK

VERDI KR 27.500,- NÅ KUN 3.000,-

SPAR 24.500,-

500	kr 176.900,-
500 Italia Edition	kr 179.900,-
500C Cab	kr 206.900,-
500C Cab Italia Edition	kr 209.900,-

5 års
Norgesgaranti

www.fiat.no

12: Til midlertidig bruk

Postdoktorene er gull verdt for institusjonene, som uforpliktende får tilgang på arbeidskraft. Men når åremålet er over, må de forlate akademia.

20: Samtalen

Ingen stortingspolitiker mener, diskuterer og stiller så mange spørsmål i Stortinget som Venstre-leder Trine Skei Grande.

24: Strengemusikk fra USA

Musikken til de norske pinsevennene har amerikanske forbilder, og de første 50 årene var dominert av strengemusikk. Her er Trysil musikkforening, 1912.

4: Positive til forskerkarriere

41 prosent av norske studenter kan tenke seg en karriere som forsker. – Veldig bra, mener leder i Fagerbergutvalget, som ønsker opptrapping av ph.d-utdanningen.

6: Lønnskamp om småpenger

Det går ikke an å ikke snakke om vinnere og tapere i årets mellomoppgjør. Til det er beløpene for små, mener lederen av tariffseksjonen i Forskerforbundet.

7: Flere kvinner blir rektor

Stadig flere kvinner blir rektorer ved norske universiteter og høyskoler. Men ved breddeuniversitetene sitter fortsatt menn i rektorstolen.

8: Vil samarbeide om opprykk

Nasjonalt fakultetsmøte for realfag ønsker å samkjøre komitéarbeidet for opprykk til professor. Organet argumenterer for en ny, nasjonal ordning.

9: Tiltak for EU-forskning

For flere forskningsinstitutter har deltagelse i EU-støttede prosjekter ført til økonomisk underskudd. Nå kommer departementet med tiltak.

9: – Velger ikke barneskolen

Altfor få studenter søker lærerutdanning for undervisning i klassetrinn 1-7. Rektor ved Høgskulen i Volda frykter lærermangel i distriktene.

FASTE SIDER

- 28: Historiske bilder
- 30: Forskernes støtter
- 33: Leder
- 34: Kronikk
- 36: Bøker
- 39: Debatt
- 39: Gjesteskrubenten
- 41: Informasjon fra Forskerforbundet

Forskerforum

Nr. 6/2011 – 43. årgang

Fagblad om forskning og høyere utdanning. Forskerforum blir redigert etter redaktørplakaten og er medlem i Fagpressen.

UTGIVER: Forskerforbundet, Postboks 1025 Sentrum, 0104 Oslo, Telefon: 21 02 34 00/Telefaks: 21 02 34 01

ANSVARLIG REDAKTØR: KJETIL A. BROTTVEIT, kjetil.brottveit@forskerforum.no

FUNGERENDE REDAKSJONSSEKRETÆR: JOHANNE LANDSVERK, johanne.landsverk@forskerforum.no

JOURNALISTER: SIRI LINDSTAD, siri.lindstad@forskerforum.no, AKSEL KJÆR VIDNES, aksel.vidnes@forskerforum.no

KONTAKT REDAKSJONEN: redaksjonen@forskerforum.no

REDAKSJONSRAÐ: Martin Eide, professor UiB, Helge Salvesen, bibliotekdirektør UiT, Reidun Høydal, Møreforskning/Høgskulen i Volda

ANNONSER: Arne Aardalsbakke, Telefon: 64 87 67 90, Telefaks: 64 87 67 91, E-post: annonser@forskerforum.no

For fortløpende oppdatering: www.forskerforum.no

Design: Concorde Design. Forsideillustrasjon: Kari Stai. Trykk: Askim Grafiske Senter avd. Prinfo Unique.

ISSN 0800-1715. Opplag: 18 270

Forskerkarriere:

Forskertrang i kunnskapens tidsalder

41 prosent av norske studenter har lyst til å bli forskere.

Om Fagerbergutvalget får det som de vil, vil langt flere enn tidligere få muligheten.

– Jeg har tenkt på det, men jeg har også tenkt at det krever så mye, sier student Yaprak Øsbey (20).

Hun er blant de 55 prosent av norske universitetsstudenter som svarer at de kan tenke seg å slå inn på en karriere som forsker. Det går fram av en spørreundersøkelse gjennomført av Sentio for Forskerforum. Inkluderes høyskolestudentene, er det totalt 41 prosent av studentene som svarer at de er svært eller noe interessert i å jobbe som forsker eller vitenskapelig ansatt etter endt utdanning.

Bachelorstudentene vi møter på Universitetet i Oslo, studerer spesialpedagogikk og ser alle for seg at bachelorgraden ikke er enden på deres akademiske vise. Men forskning?

Øsbey ser det som en mulighet. Hennes medstudenter Madelyn Butay (21) og Kinley Rabang (24) syns også det virker spennende. Rabang er etter kort betenkningstid allerede i gang med problemstillingene:

– Jeg kunne tenke meg å forske på språk og migrasjon. Hvor tøft er det for folk å komme fra et annet land? Hva gjør det med språk og familieaspekter?

– God match

– Det er veldig bra, sier Jan Fagerberg til at så mange studenter viser interesse for forskning. Han ledet ekspertutvalget som skulle foreslå tiltak for å gi høyest mulig samfunnsøkonomisk nytte av norsk forskning. Ett av hovedtiltakene utvalget foreslo, var nettopp at flere skal få muligheten til å forske. Mens det i 2010 var 1184 doktorander som disputerte, ønsker Fagerbergutvalget at 2000 personer gjennomfører forskerutdanningen i 2020. I lys av sine egne mål setter leder av utvalget Jan Fagerberg stor pris på at studentene viser interesse for en forskerkarriere.

– En ting er å øke bevilgningene til forskerutdanningene så det blir plasser for studenter som ønsker å utdanne seg, men det avhenger også av at det er etterspørsel etter disse plassene. Disse tallene viser at det er det, så det er en god match, sier Fagerberg.

Gjør for lite ...

Også leder av Norsk studentorganisasjon Anne Karine Nymoene mener det er positivt at

så mange svarer at de er interessert i en forskerkarriere. Men hun tror ikke det er direkte samsvar mellom interessen i en spørreundersøkelse og den søkermassen en kan vente til doktorgradsstudiene.

– Det er veldig positivt. Det er ganske høye tall, og det er bra. Men så viser vel statistikken videre at det er veldig få som realiserer det de har lyst til. Noe skjer på veien som gjør at vi mister talentfulle doktorgradskandidater. Jeg tror noe av grunnen er at vi ikke klarer å synliggjøre academia som en attraktiv karrierevei, sier Nymoene.

– Hva gjøres i dag for å promotere forskning som en karrierevei for studenter?

– Altfor lite! Det at universitetene og høyskolene har studentene hos seg i tre til fem år, benytter de seg altfor lite av. Man burde i mye større grad satse på forskningsbasert utdanning, involvere studentene aktivt i forskning og la studenten skrive oppgaver knyttet til forskningen, så de får en smak på hva det innebærer. Det er mulig at man tar det litt for gitt.

FOTO: ERIK NORRUD

Studentene Madelyn Butay (21), Yaprak Øsbey (20) og Kinley Rabang (24) ser for seg forskning som en karrierevei, men har vansker med å tyde veikartet.

... for sent

Studentene vi møter på Blindern, bekrefter forestillingen. De har interessen. De har nysgjerrigheten. Men hvordan de skal komme dit, er de mer usikre på. Prater du med representanter for forsknings- og utdanningssektoren, vil de prate varmt om «forskningsbasert undervisning». Men har studentene hørt om det?

– Nei, aldri, sier Rabang.

– Jeg tror ikke vi har hatt det. Vi har bare problembasert undervisning, sier Øsbey.

– Vi har jo emner som bare baserer seg på forskning, legger hun til. Men jeg har ikke fått et helt klart inntrykk av hva forskning er.

De unge studentene vet at de må ta en mastergrad, men derfra er veikartet til forskerkarrieren mer utydelig. Studentleder Anne Karine Nymoer tror det er ganske typisk for mange studenter.

– Jeg synes det beskriver problemet veldig godt: Man klarer ikke å synliggjøre forskningskarriereveiene. Man begynner kanskje når de er i ferd med å fullføre mastergraden, og da har studentene allerede lagt andre planer. Når man ønsker seg til et fag, er det fordi man er nysgjerrig på det, og den faglige nysgjerrigheten må man utnytte. Man må vise at en forskerkarriere er en måte å stille den nysgjerrigheten på, og man må vise hvordan man kan nå det målet, sier Nymoer.

– Studenter må oppfordres

Med et næringsliv som tilbyr bedre lønn, og en studentmasse som kanskje ikke helt skjønner at forskning er en mulighet, kan sektoren stå overfor utfordringer i jakten på de beste hodene. Kari Melby er prorektor for forskning ved NTNU i Trondheim, et universitet som sliter med rekruttering av gode nok kandidater til teknologifagene. De siste årene har NTNUs doktorgradsopptak vært preget av en økende andel utenlandske kandidater. Det mener Melby er uproblematisk, men hun vedgår at det er en viss ubalanse. Hennes tips er å oppfordre studenter med talent tidlig.

– Jeg vet av egen erfaring at det er viktig å bli oppfordret for å gi seg i kast med en forskerkarriere, og jeg tror ikke jeg er alene om det. Det er ikke mer mystisk enn at du må oppfordres. Noen må se deg.

– Hva med deg, ble du sett?

– Ja, jeg ble sett, og jeg ble oppfordret. Noen støttet meg. Det er man helt avhengig av for å slå inn på en forskningskarriere. Jeg ser det som et senioransvar å identifisere de som vil egne seg for en forskningskarriere og støtte opp rundt dem.

Selv om nær halvparten av studentene sier de ser på forskning som en interessant vei å gå, advarer Melby mot å tenke at alle disse skal inn i vitenskapens tjeneste.

– Det viser at interessen for forskning er veldig stor, og det er gledelig, men den andre siden av dette bildet er at veldig mange av de som tar en mastergrad, skal finne et arbeid utenfor forskningen. Vi kan nok være enda mer årvåkne overfor de av studentene som vil

– Jeg synes at institusjonene bør ta et større ansvar, sier studentleder Anne Karine Nymoer.

FOTO: ERIK NORRUD

egne seg for en forskerkarriere, men det vil jo være slik at de fleste skal bruke sin kompetanse i andre deler av samfunnslivet.

Ønsker vitale forskningsmiljøer

Det kan professor Fagerberg skrive under på. Han advarer også mot å tro at alle som tar doktorgrad, skal gå inn i forskningen.

– Hvis forventningen er at alle skal bli professor, vil veldig mange bli skuffet. Det er viktig for studentene å vite at en satsing på en forskerutdanning kan åpne for mange typer karriereveier.

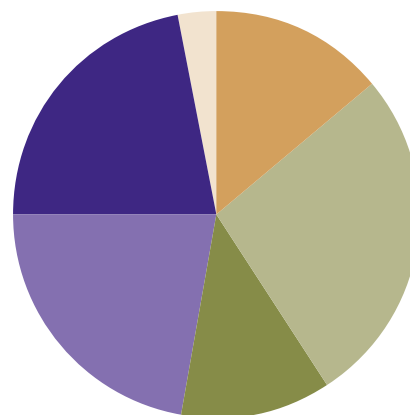
Han tror at den beste veien til god søkning til forskningen er å skape levende forskningsmiljøer, å satse helhetlig på forskningen, ikke bare på rene rekrutteringstiltak.

– Det er klart at det å motivere folk til å ta en doktorgrad er viktig. I den grad man kan involvere masterstudenter i forskningsprosjekter, vil det være en kongevei til forskerkarriere. Men jeg tror at hvis studentene lærer at forskning er interessant, at det foregår mye, at det er et spennende sted å være, så vil de komme. Mitt inntrykk fra mine egne studenter er at veldig mange er opptatt av at den jobben de får, er interessant, krevende og meningsfull. De er ikke bare opptatt av lønn. I mange tilfeller vil forskningsinstitusjonene aldri kunne konkurrere på lønn. Da må vi satse på folks interesse og engasjement.

AV AKSEL KJÆR VIDNES

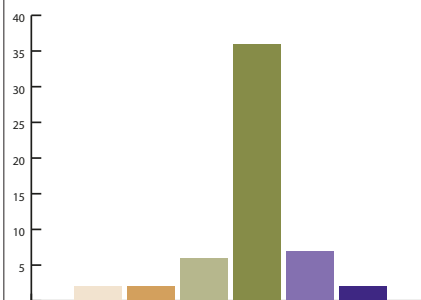
Studenters forskningsinteresse

Hvor interessert er du i å bli forsker eller vitenskapelig ansatt etter endt utdanning?

Svært interessert:	14
Noe interessert:	27
Verken eller:	12
Lite interessert:	22
Svært lite interessert:	22
Vet ikke:	3
Totalt:	1053 personer

Hva er hovedgrunnen(e) til at du har svart ikke interessert eller er usikker? (Flere svaralternativer mulig)

Lønnsnivået:	2
For mye jobb:	2
Usikker karrierevei:	6
Har andre planer:	36
Vet ikke nok om det:	7
Annet:	2

Om undersøkelsen:

Gjennomført av Sentio for Forskerforum 1053 studenter intervjuet i april 2011.

– Mye skrik for lite ull

På tross av et godt oppgjør i staten sitter de ansatte og lokallagene igjen med lite penger. Forklaringen er «overheng».

– Mange universitetsansatte vil oppfatte årets mellomoppgjør som en kamp om 0,25 prosent i lokale tillegg, sier Bjarne Meidell, leder i Forskerforbundet ved Universitetet i Bergen.

Eirik Rikardsen, som leder tariffseksjonen i Forskerforbundet, mener det ikke går an å snakke om vinnere og tapere i årets mellomoppgjør. Til det er beløpene for små:

– Et stort overheng fra i fjor og et lite etterslep i forhold til oppgjøret i frontfaget ga en liten disponibel ramme og dermed et generelt tillegg på 1,72 prosent, som gjør det mulig å opprettholde kjøpekraften for alle statsansatte, kommenterer Rikardsen. I tillegg kommer 0,25 prosent til lokale forhandlinger.

Rikardsen forklarer overhengen med at justeringsoppgjøret og de lokale forhandlingene i fjor ga relativt store tillegg sent på året. Utgangspunktet for 2011-oppgjøret er *snittlønna* for 2010, ikke den noe høyere lønna som gjaldt ved utgangen av året. Dermed «forsviner» halvparten av lønnstillegget – resultatet ser svakere ut på lønnslisten enn det virkelige oppgjøret tilsier. Etterslepet er forskjellen mellom fjorårets oppgjør i privat og offentlig sektor.

Ingen «frontfagdødare»

Mellomoppgjøret blir karakterisert som historisk fordi det er første gang på seks år at partene ble enige om en forhandlingsløsning, slik at man unngikk megling. Både i staten og kommunene ble partene enige om tillegg som overskrider frontfagoppgjøret med 0,3 prosent. Frontfagmodellen går ut på at konkurransesatt sektor skal forhandle først i lønnsoppgjørene og definere hvilken lønnsvekst Norge

kan tåle overfor utlandet. Arbeidsgiverforeningenes kritikk om at årets oppgjør bryter med frontfagmodellen, er imidlertid feilslått, ifølge Rikardsen.

– Selv om staten tilsynelatende ligger 0,3 prosent over privat sektor, vil privat sektor få et bedre oppgjør til slutt, når funksjonærene i privat sektor regnes inn. Overskridelsen er helt legitim, og oppgjøret kommer dessverre ikke til å bli noen «frontfagdødare», sier han.

9000 til snittmedlemmet

Unio, YS og LO ble enige med staten og kommunene om en totalramme på 4 prosent. Lønnsøkningen fra 1. mai er 1,72 prosent over lønnstrinn 53 og 7000 i kronetillegg under dette. I tillegg kommer lokale forhandlinger om 0,25 prosent av lønsmassen ved arbeidestedene. Eksempelvis går en stipendiat i lønnstrinn 49 opp fra 390 600 til 398 000 kroner. En professor i lønnstrinn 79 går opp fra 702 000 til 714 600 kroner.

Snittlønna til de 17 000 medlemmene i Forskerforbundet var i 2010 på 517 000 kroner, noe som tilsvarer et snitttillegg på 9000 kroner.

Vanskelig overheng

Leder Bjarne Meidell i Forskerforbundet ved Universitetet i Bergen sier til Forskerforum at lokallaget har problemer med å forklare overhengen til en del medlemmer.

– Når man snakker om disse store rammene, så forstår mange ikke hva overheng er

for noe. Deretter får man beskjed om at vi skal kjempe om bare 0,25 prosent lokalt i høst, sier Meidell. Han mener lokale oppgjør er viktige for å drive medlemsrekruttering, og at dette hensynet lider ved små lokale oppgjør.

– Vi kan risikere at det kommer veldig mange søknader som vi ikke kan svare på. I årets oppgjør kan det bli mye skrik for lite ull, sier Meidell.

Vil spisse lokalt oppgjør

Universitetet i Oslo (UiO) skal fordele den lokale potten på cirka 8 millioner kroner på om lag 6000 ansatte. Leder i Forskerforbundet ved UiO Eivind Balsvik mener pengene må brukes til å heve begynnerlønna til nyansatte og de som skifter stilling, slik at man ikke blir plassert på bunnen.

– Vår første sondering med universitetet er å lage særavtaler for minstelønnsplassing innenfor de vitenskapelige kodene, sier Balsvik. Han tror den sene fristen for lokale forhandlinger, som er 30. november, kan gjøre det lettere å få arbeidsgiver til å legge noe i potten.

– Samtidig vil vi bruke 2,3,4-forhandlinger på særlig grunnlag for å beholde enkeltpersoner, sier Balsvik. Målet med dette er å kompensere for økende etterslep mellom offentlig og privat sektor.

– De delene av akademia som konkurrerer om naturvitere, teknologer, jurister og medisiner, ligger fryktelig lavt i lønn i forhold til alternative karriereveier. Dette er et virkelig alvorlig problem, og jeg tror vi må tolerere betydelige lønnsforskjeller framover, også innenfor de vitenskapelige kodene, sier Balsvik.

AV ANDREAS HØY KNUDSEN

Andre tariffområder

- Oppgjøret i Oslo kommune gikk til megling, som ble gjennomført 24. mai. Resultat: totalramme på 4,25 prosent. Alle får minimum 12 700 kroner i tillegg.
- Lokale forhandlinger mellom Spekter og ansatte ved sykehusene skal være ferdig 31. mai.
- Forhandlinger mellom HSH og arbeidstakerorganisasjonene foregår 15. og 16. juni.

Stadig flere kvinner

Kvinnene inntar stadig flere rektorposter i akademien. – Jeg ville utfordre den akademiske mannskulturen, sier Solfrid Vatne, rektor ved Høgskolen i Molde.

– Planen min var egentlig å være rektor i fire år, for så å gå tilbake til forskningen på heltid. Men mange ønsket meg gjenvalgt, så jeg sa ja til en ny periode, sier Solfrid Vatne.

Hun er en av 14 kvinnelige rektorer i Forskerforums opptelling blant 39 norske universiteter, statlige vitenskapelige høyskoler og statlige høyskoler. De mannlige rektorene er med sine 25 representanter fortsatt i flertall. Likevel er tallene jevnere på dette området enn hva tilfellet er om man for eksempel ser på antall kvinner i toppposisjoner for øvrig i akademien. Kvinneandelen blant professorene ved de sju universitetene som fantes i 2010, har for eksempel knapt bikket 20 prosent.

– Jeg var prorektor i fem–seks år etter sammenslåingen mellom sykepleierutdanningen og distriktshøgskolen i 1994. Men så bestemte jeg meg for å ta doktorgraden. Uten den hadde jeg nok aldri blitt valgt til rektor med den akademiske mannskulturen som råder her ved Høgskolen i Molde. Altfor lenge har skolen i praksis vært todelt, der de kvinne-dominerte helsefagene har hatt lavere status enn de mer teknologiske fagene fra distriktshøgskolen, sier Vatne, som selv er sykepleier.

En kvinnejobb

En ny undersøkelse fra Sverige viser at andelen kvinnelige rektorer i svensk akademien har økt fra 14 til 43 prosent på 20 år. Blant prorektorene er kvinnene i flertall.

– Å være prorektor har rett og slett blitt en kvinnejobb. I 2010 var det 60 prosent kvinner i denne posisjonen, sier Helen Peterson ved Linköpings universitet, som står bak undersøkelsen.

Fullt så mange kvinner er det ikke blant de norske prorektorene – 16 kvinner og 19 menn. Da skal det sies at man enkelte steder ikke har prorektor, mens man andre steder har to, eller endog tre.

– Vi ser fortsatt at ved breddeuniversitetene er det mannlige rektorer og kvinnelige prorektorer. Jo mer makt, og jo viktigere posisjoner, jo flere menn. Lucy Smith er fortsatt den eneste kvinnen som har vært rektor hos oss, sier Inga Bostad, selv prorektor ved Universitetet i Oslo.

Peterson spør seg om det ser «penere» ut om man har kvinnelig prorektor der man har mannlige rektor, slik tilfellet er ved et flertall av institusjonene.

– Hun når ikke helt opp, men hun er likevel med og gir et visst likestillingsalibi, sier Peterson.

Hardtarbeidende kvinner

Den svenske forskeren mener at nettopp en allmenn forventning om økt likestilling samt åpnere tilsettingsprosesser er viktige årsaker

FOTO: HUGO ALEXANDRE CRUZ

– **Kvinnelige rektorer signaliserer en moderne og nytenkende institusjon, mener Helen Peterson.**

FOTO: JAN RAGNVALD EIDE

– **Det er viktig å vise kvinner at det å bli rektor er en mulig karrierevei, sier Solfrid Vatne.**

til at kjønnsfordelingen er i ferd med å bli bedre i lederstillingene i akademien.

Rektor ved Høgskolen i Molde peker på at det blir stadig flere kvinner med høyere utdanning, og at mange av dem har bakgrunn i profesjonsutdanningene.

– Dette er kvinner som har jobbet hardt for å komme dit de er, og som dermed har fått legitimiteten som kreves. Dessuten er kanskje ikke rektorstillingene en like attraktiv karrierevei for menn lenger, spør Vatne seg.

Måtte velge

Peterson mener imidlertid at det ligger en fare i at godt kvalifiserte kvinner overutnyttes, siden de ennå er relativt få.

– Dette er en del av en større diskusjon om hvordan man skal få med flere kvinner i beslutningskomiteer og utvalg. Ønsker man likestilling, men har få kvinner å velge blant, blir det et veldig press på de kvinnene som er aktuelle. Får de for mange administrative oppgaver, rekker de kanskje ikke å forske så mye som ønskelig og blir dermed hengende etter sine mannlige kollegaer faglig sett.

Det er en problemstilling Vatne kjenner seg igjen i.

– Da jeg var ferdig med doktorgraden, stod jeg ved valget mellom å jobbe videre for å kvalifisere meg til å bli professor eller å gå inn i

denne jobben. Nå har jeg altså sagt ja til nok en fireårsperiode. Men jeg forsøker å jobbe med publisering ved siden av, og jeg veileder doktorgradskandidater. Det er selvfølgelig en hardere vei å gå rent forskningsmessig, der mye må gjøres ved siden av vanlig jobb, sier hun.

Definert forskningstid

For Bostad ved UiO er derimot dilemmaet mellom plikter knyttet til vervet som prorektor og egen forskningskarriere langt mindre.

– Jeg har fått avsatt forskningstid som prorektor. For øvrig er det viktig å presisere at det jeg gjør som prorektor, ikke er administrative oppgaver. Jeg utøver faglig ledelse, påvirker og får innblikk i forskningspolitiske saker, sier Bostad.

AV SIRI LINDSTAD

Kvinnelige rektorer

- 14 av 39 rektorer ved norske universiteter, statlige vitenskapelige høyskoler og statlige høyskoler er kvinner.
- 16 av 35 prorektorer er kvinner.
- Kvinneandelen blant rektorene er høyest ved statlige høyskoler.

Professoropprykk:

Vil samkjøre komiteene

I fjor ble de nasjonale bedømningskomiteene for professoropprykk avviklet. Nå er et nytt nasjonalt initiativ for realfag på trappene.

Langdryge vurderingsprosesser for søkere til professoropprykk er og har vært et problem lenge, både med gammel og ny ordning.

– I enkelte tilfeller har det tatt så lang tid at det kan diskuteres om det egentlig har vært forsvarlig, sier Dag Rune Olsen, dekan for Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Bergen.

For å få opp farten ser Nasjonalt fakultetsmøte for realfag derfor nå på mulighetene for å samkjøre komitéarbeidet for opprykk til professor. Kunnskapsdepartementet har foreløpig gitt grønt lys.

– Vi har i alle fall fått muntlig bekreftet at departementet finner det uproblematisk at en søker blir vurdert av en sakkyndig komité ved et annet universitet enn ens eget. Har en komité først blitt satt ned på forsvarlig vis, skal den med andre ord kunne anses som kompetent til å vurdere søkere også fra andre universiteter, sier Odd Arne Paulsen, personal- og organisasjonsdirektør ved Universitetet i Tromsø (UiT).

Møtt med skepsis

Professoropprykkordningen ble iverksatt i 1993. Den gir førsteamanuenser og høyskoleledere muligheten til å søke om opprykk til professor på grunnlag av kompetanse.

På sensommeren 2010 ble forskriften for opprykk endret. Ordningen med nasjonale bedømningskomiteer ble avviklet, og myndigheten til å vurdere opprykk ble overført til institusjonene.

Helge Holden, professor i matematikk ved NTNU, var blant dem som var skeptiske til den nye ordningen. Han hadde selv sittet i den nasjonale matematikkomiteen i mange år.

– Fordelen med nasjonale komiteer som sitter over en tid, er at de får oversikt over alle sakene og har en historie med seg. Dermed kan man kalibrere det hele, slik at kandidater i år blir bedømt likedan som i fjor, og at kandidater fra fagfelt A blir bedømt likt som fra felt B. Nå blir det fort muligheten til å gjøre det litt lokalt og litt enklere. Man risikerer at det blir gitt opprykk der det ikke skulle vært gitt opprykk, sa Holden til Forskerforum 8/10 i den anledning.

Redd for uthuling

Dekan Dag Rune Olsen tenker i lignende baner når han argumenterer for en ny, nasjonal ordning.

– Vi ønsker et system som ikke gjør det lettere å få professorkompetanse eller å bli bedømt som professorkompetent. Ikke fordi vi ikke unner folk opprykk, men vi er veldig redde

FOTO: TORBEIN KYLL GAMST

– Vi har forsøkt å bygge inn mekanismer som skal sørge for at vi har habile komiteer, sier Odd Arne Paulsen.

FOTO: JENS HELLELAND ÅDNANES

– Vi mener man tjener på å samkjøre vurderingene for opprykk, sier Dag Rune Olsen.

for å uthule professornivået, som vi ønsker at skal være konkurransedyktig internasjonalt.

Han presiserer at den eventuelle nye ordningen ikke vil være lik den man hadde fram til sommeren 2010.

– Da var det Universitets- og høgskolerådet som hadde ansvaret for ordningen. Nå tenker vi oss at de ulike realfagfakultetene vil fungere som vertsfakultet med ansvar for vurderingsprosessen i hver sine fag. Men det skal fortsatt være søkerens hjemmefakultet som er beslutende myndighet.

Foreløpig kjenner han bare til at det er realfagene som sysler med planer om slike stående nasjonale komiteer.

Ekstern komitéleder

I trekvart år har det altså vært institusjonene selv som har hatt ansvaret for opprykkssøknader. For nært forhold mellom de som søker, og de som bedømmer, har vært et av ankepunktene mot den nye ordningen.

– I vurderinger av opprykk har vi valgt å følge den samme normen som ved tilsetting, altså at beslutende myndighet ligger på fakultetsnivå. Mange av de samme bestemmelsene som gjelder for tilsetting, gjelder derfor også for opprykk, med noen viktige unntak. Når det gjelder tilsettinger, sier vi for eksempel at komitélederen normalt skal være fra UiT. Ved opprykkssøknader kan det derimot være hensiktsmessig at lederen kommer fra en annen

institusjon, for å sikre komiteens habilitet, sier personal- og organisasjonsdirektør Paulsen.

Må sikre framdriften

Nettopp habilitet er et spørsmål som stadig må vurderes og håndteres, bekrefter Paulsen.

– Det finnes stadig enkeltsaker som må avklares, men vi er vant til å håndtere denne typen problemstillinger. Vi ser ellers en fordel ved at en ansatt ved enheten sitter som representant i bedømmelseskomiteen med ansvaret for selve framdriften i prosessen.

Bestemmer de enkelte realfagfakultetene seg for å gå for ny ordning med nasjonale komiteer, blir det ifølge Olsen vertsfakultetet som får makt og myndighet til å pushe på prosessen.

AV SIRI LINDSTAD

Professoropprykk

- Ordningen ble iverksatt i 1993.
- Førsteamanuenser og høyskoleledere kan søke om opprykk til professor på grunnlag av kompetanse.
- Ordningen med nasjonale bedømningskomiteer ble avviklet i 2010.
- Institusjonene fikk da selv ansvaret for vurdering av opprykk.

EU-forskning:

Støtte til instituttene

I oktober varslet flere forskningsinstitutter at de ikke hadde råd til å søke om forskningsmidler fra EU. Nå kommer tiltak som skal få flere til å søke.

Tilleggsfinansiering. Et velklingende ord for forskere ved landets forskningsinstitutter. I oktober meldte Forskerforum at forskningsinstitutter trappet ned på søknader om forskningsmidler fra EU. Årsaken var at kun 75 prosent av prosjektkostnadene ble dekket og resten måtte betales av forskningsinstitusjonen som en egenandel. For forskningsinstitutter som har lavere basisbevilgning fra staten enn universiteter og høyskoler, var resultatet at de gikk med underskudd.

Trenger pengestøtte

– Enkelte EU-støttede prosjekter bør stå om liv og død rent faglig for at de skal være verdt å starte på, sa Aris Kaloudis ved forskningsinstituttet Nifu den gang. Han ledet evalueringen av norsk deltakelse i EUs sjette rammeprogram for forskning og første halvdel av det sjuende, som varer til 2013. Evalueringen viste at flere forskningsinstitutter beskrev EU-støttede forskningsprosjekter som «økonomiske katastrofer».

Det fikk Kunnskapsdepartementet til å rea-

gere, og nå varsler det innføring av en rekke tiltak som skal føre til økt norsk deltakelse i EU-forskningen. I tillegg til rådgivning og bevisstgjøringstiltak vil det bli innført tilleggsmidler gjennom Forskningsrådet for at forskningsinstituttene skal få råd til å delta.

– Vi ser på dette som veldig viktig. Vi ser på EU-forskningen som høykvalitetsforskning, og vi vil gjøre en større innsats bare vi får økonomiske muligheter til å gjøre det, sier Gunnar Jordfald, daglig leder i Forskningsinstituttene fellesarena.

Får mye igjen

Per i dag bidrar Norge med ca. 1,2 milliarder i året til EUs rammeprogram for forskning, men henter tilbake kun 80 prosent.

– På en måte subsidierer vi annen europeisk forskning ved at andre henter inn mer enn oss, sier Jordfald, som mener det er viktig med høy norsk deltakelse:

– Dette er verdens største forskningssamarbeid. Forskingen blir mer og mer internasjo-

FOTO: ABELIA

– Vi er veldig positive til tilleggsfinansiering, sier Gunnar Jordfald.

nal, og det å stå utenfor tjener ikke et lite land som Norge på. Når vi er med, får vi tilgang til prosjekter med opp til 25 parter og budsjetter som er 15–20 ganger høyere enn den forskningen som de norske partene utfører, sier Jordfald.

AV AKSEL KJÆR VIDNES

Ny grunnskulelærerutdanning:

– Reform for sentrale strok

Høgskular i distrikta strevar med å kapre studentar til lærarutdanninga. Studentane vil ikkje til barneskulen.

– Der er ingen tvil om at den nye todelte grunnskulelærerutdanninga passar best for sentrale strok, seier rektor Jørgen Amdam ved Høgskulen i Volda.

I fjor vart grunnskuleutdanninga delt i to utdanningsløp, eitt for klasseteg 1–7 og eitt for 5–10. Amdam seier det ikkje er reforma i seg sjølv som er problemet, men at altfor få vil bli lærarar.

– Talet på søkjarar er så lågt at det skapar vanskar for økonomien, og når vi ikkje kan samkjøre undervisninga ved dei to utdanningane, er det ei utfordring å kunne gje studentane eit breitt nok fagtilbod. Samtidig har Møre og Romsdal behov for 300 nye lærarar i året, og halvparten av dei treng vi i barneskulen. Men studentane vil ikkje dit. Om det ikkje raskt blir fleire søkjarar til dette løpet, vil vi gå mot ei radikal nedlegging av småskular i distrikta på grunn av lærarmangel, meiner rektoren.

– Veit ikkje kva dei går til Amdam seier Høgskulen i Volda ikkje har

problem med å fylle dei 40 studieplassane for 5.–10. steget.

– Men vi har berre 25–30 kvalifiserte søkjarar til 60 studieplassar ved 1–7-utdanninga, som går på fulltid. Eg trur fleire hadde vald denne utdanninga om dei kunne vald retning etter første året. I dag veit dei for lite om kva dei går til, meiner han.

Tal frå Samordna opptak viser ein auke frå i fjor på 2,9 prosent for utdanning til 1.–7. klasseteg, medan auken er 2,3 prosent for 5.–10. steg. Men ei følgjegruppe nedsett av Kunnskapsdepartementet (KD) som skal følge reforma over fleire år, skriv i ein rapport at det er ei nasjonal utfordring å få fleire til å søkje seg til 1–7-løpet. I fjor var det ei 50-50-fordeling mellom registrerte studentar på 1–7-løpet og 5–10-løpet, medan intensjonen til KD var 60-40.

Nøgde i Nesna

Korkje Høgskolen i Nesna eller Samisk høgskole greidde å innfri kravet om 20 studentar

FOTO: CAUTE HAREIDE, HØGSKULEN I VOLDA

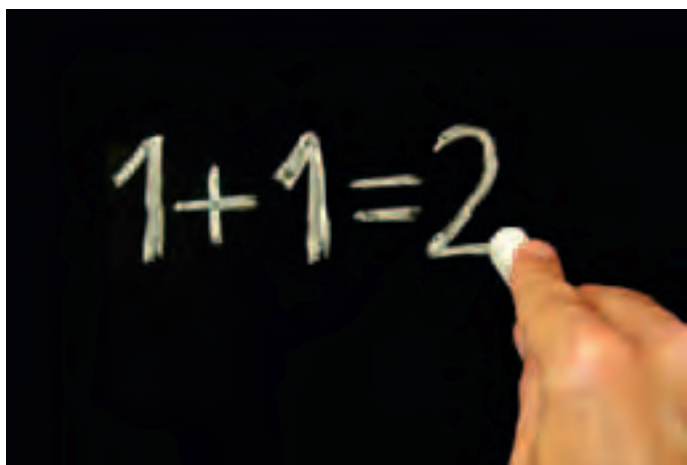
– Får vi ikkje fleire søkjarar, fryktar eg nedlegging av småskular i distrikta, seier rektor Jørgen Amdam ved Høgskulen i Volda.

per utdanningsprogram i fjor.

– I år er vi godt nøgde med talet på søkjarar, seier fungerande rektor Margrete Norheim ved Høgskolen i Nesna, som til 60 studieplassar har 33 primærsøkjarar til klasseteg 1–7 og 34 til 5–10.

– Også i fjor hadde vi bra søkning til 1–7-løpet, men over halvparten var ikkje kvalifiserte. Difor er vi spente på kor mange som er kvalifiserte i år.

AV JOHANNE LANDSVERK

Matte og IKT evalueres

■ Norges forskningsråd er nå i ferd med å vurdere kvaliteten på den grunnleggende forskningen innenfor matematikk- og IKT-fagene i Norge. Fagevalueringene skal munne ut i en rapport med konkrete råd og forslag til forbedringer. – Forskningsrådets fagevalueringer er viktige i arbeidet med å utvikle et velfungerende forskningssystem, sier divisjonsdirektør Anders Hanneborg i Forskningsrådet. Evalueringsrapporten vil foreligge i februar 2012.

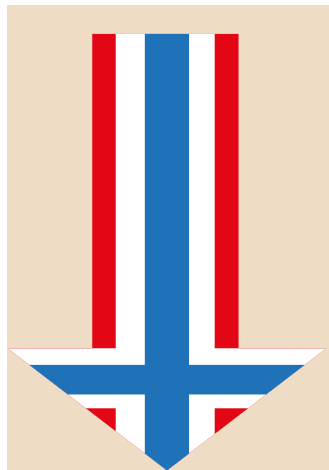
Vil legge ned forskningsfondet

■ Forskningsfondet fungerer ikke etter hensikten, mener NHO, som foreslår å legge ned Fondet for forskning og nyskaping. NHO mener fondet ikke lenger fungerer etter hensikten, fordi stadig mer av avkastningen øremerkes til ulike formål, deriblant norsk deltagelse i EUs forskningsprogram. Tora Aasland innrømmer at ordningen er utfordrende, skriver Aftenposten. De neste ti årene vil lav rente gi lavere utbetalinger fra fondet, og regjeringen arbeider med å finne ut hvordan dette kan kompenseres.

Løsning for «desemberbarna»

■ Ifølge det nye pensjonsregelverket skulle de som var født til og med november 1943, ikke tape på å stå i jobben samtidig som de tar ut alderspensjon fra folketrygden. Men de som er født i desember 1943, har risikert reduserte pensjonsrettigheter. Ifølge Avisenes Nyhetsbyrå har stortingsrepresentant Steinar Gullvåg (Ap) engasjert seg i saken, og det har ført fram. Saken er behandlet på politisk nivå i Arbeidsdepartementet, og nå inkluderes også «desemberbarna» i ordningen.

Taper for Norden

■ En ny skandinavisk undersøkelse av nordisk universitetsforskning viser at ingen norske universiteter ligger på topp på noen av fagområdene og ingen av universitetssykehusene er ledende innen medisinsk forskning.

– Norge har hatt markant høyere vekst enn andre land i publisering, men liten vekst i antall siteringer per publikasjon. Særlig dansk forskning er mer sitert enn den norske, sier Nifu-forsker Gunnar Sivertsen til Aftenposten. Nifu har ledet gruppen som står bak rapporten.

Manko på forskere

■ Yngrebølgen fører til at Norge i 2020 vil mangle mellom 5000 og 6000 forskere. Det har Forskerforbundet og hovedorganisasjonen Unio regnet ut. – Myndighetene har latt det skure og gå og håpet at det ordnet seg. Det er en veldig passiv holdning, sier Unio-leder Anders Folkestad til Dagens Næringsliv. Men Tora Aasland sier framstillingen er underlig, og at Kunnskapsdepartementet har forutsett endringene som kommer. Hun viser til vekst i både stillinger, studie-plasser og doktorgrader.

Vil rekruttere ungdom

■ Abel ungdomsskole i Gjerstad og Universitetet i Agder (UiA) går med planar om samarbeid. Gjerstad kommune i Aust-Agder, der matematikaren Niels Henrik Abel voks opp, ønsker å etablere ein sommarskole i matematikk og naturfag, med studentar frå UiA som lærarar.

– Mange gjer sine studieival medan dei går på ungdomsskolen, og om vi skal rekruttere fleire unge til forskning og høgare utdanning, må universitetet kome inn tidlegare, uttaler ordførar Rune Hagestrand til Forskerforum.

Midlertidighet til lagmannsretten

■ Øyvind Eikrem, tidligere førsteamanuensis ved Psykologisk institutt ved NTNU, saksøkte NTNU og staten for ulovlig bruk av midlertidig tilsetning. Gjennom sin advokat i Forskerforbundet krevde Eikrem fast ansettelse ved NTNU, men tapte saken i Oslo tingrett. – Jeg skal ikke legge skjul på at jeg er overrasket over dommen. Vi hadde forventet å vinne, uttalte Øyvind Eikrem til Universitetsavisa. Nå har Eikrem bestemt seg for å anke dommen til lagmannsretten.

Nettverk for forfulgte akademikere

■ Det internasjonale Scholars at Risk-nettverket har siden oppstarten i 2001 sørget for rådgivning, rettshjelp og opphold til akademikere i 121 land. Etter oppfordring fra egne studenter skal også norske universiteter og høyskoler nå bidra til arbeidet for forfulgte akademikere, forskere, forfattere og kunstnere. 23. mai ble den norske Scholars at Risk-seksjonen lansert. Norske studenter skal ha mye av æren for opprettelsen av en norsk seksjon, heter det i en pressemelding.

SCHOLARS AT RISK
N E T W O R K

30 millioner til utstyr

■ Universitetene og høyskolene får 30 millioner kroner til utstyr og rehabilitering i revidert nasjonalbudsjett. Men Forskerforbundet savner en tydeligere satsing på rekruttering av fremtidens toppforskere, og er opptatt av den store studenttilstrømmingen. – Vi er skuffet over at regjeringen ikke har funnet plass til å prioritere ressurser til stillinger, infrastruktur eller bygninger som kan gjøre UH-sektoren i stand til å følge opp den forventede studentveksten i årene som kommer, sier leder i Forskerforbundet Bjarne Hodne.

Mer til samarbeid

■ Som i 2010 har regjeringen øremerket til sammen 50 millioner kroner i statsbudsjettet for 2011 til samarbeid, arbeidsdeling og faglig konsentrasjon (SAK) i universitets- og høyskolesektoren. 22,1 millioner ble fordelt i februar, og nå har Kunnskapsdepartementet (KD) fordelt de resterende 27,9 millionene. Størstedelen av midlene går denne gangen til ulike former for forpliktende faglig samarbeid mellom to eller flere institusjoner, skriver KD i en pressemelding.

18 prosent fusk

■ Ei stikkprøve av øvingsoppgåver til studenter ved NTNU avslørte at én av fem juksa, skriv Universitetsavisa. Professor Bjarne Foss og stipendiat Tor Aksel Heirung, som gjekk gjennom eit utval øvingsoppgåver i faget teknisk kybernetikk, er sjokkerte over omfanget. Ni av femti innleverte øvingar hadde ei så stor grad av kopiering at Foss ikkje nøler med å kalle det for juks. Foss ønskjer no å utfordre studentdemokratiet på alle nivå til å ta problemet på alvor.

Lite grovt forskningsjuks

■ Snart fire år etter opprettelsen av Nasjonalt utvalg for gransking av redelighet i forskning konkluderer utvalget med lite grovt juks, men en del gråsoneproblematikk. Av totalt tretti saker som er innrapportert, har ti blitt avvist, resten har blitt behandlet eller sendt tilbake til behandling ved forskningsinstitusjonen. – Undersøkelser tyder på at en halv til én prosent av artikler som publiseres, er preget av vitenskapelig uredelighet, sier utvalgsmedlem Ragnvald Kalleberg.

Hedres av National Geographic

■ Jørn Hurum, førstemanuensis ved Naturhistorisk museum i Oslo, er den første norske forskeren som mottar National Geographic pris for «fremadstormende oppdagere». Han får prisen på 10 000 dollar for øgleutgravingene på Svalbard, skriver Naturhistorisk museum. I begrunnelsen for prisen heter det at Hurum «har funnet et helt marint økosystem med hittil ukjente arter – fra ørsmå alger via små havlevende dyr til enorme havmonstre – som forbinder nye deler av evolusjonshistorien».

Rolleblanding i Nordland

■ Et forskningsprosjekt ved Universitetet i Nordland som er finansiert av oljeselskapet North Energy, har ført til intern splid, skriver Dagens Næringsliv. Prosjektet ledes av Stein Arne Rånes, som tidligere jobbet i oljeselskapet. Samtidig kritiseres Johan Petter Barlindhaugs rolle som både professor ved universitetet og styreleder og eier i North Energy. Professor Allan Sande kritiserer universitetet for ikke å ha et «buffersystem som håndterer habilitet».

MATEMATIKK

KBYGGNINGENE

Ut etter fire år

Postdoktorane er attraktive i store forskingsprosjekt, men etterpå må dei ut.

– Inga bedrift ville ha godteke ei slik sløsing med ressursar, seier tidlegare postdoktor Bjørn H. Samset.

TEKST: JOHANNE LANDSVERK FOTO: ERIK NORRUD

– **POSTDOKTORANE** er blitt brukt på feil måte. Vi har ikkje greidd å utvikle ein god nok politikk for tilsetjing av forskarar. Men å berre fokusere på at det er synd på postdoktorane, blir heilt feil, vi må sjå på heile strukturen, seier forskingsdekan Anders Elverhøi ved Det matematisk-naturvitenskaplege fakultetet (Mat-Nat), Universitetet i Oslo (UiO).

Fakultetet hans er storforbrukar av «bruk-og-kast-forskarar», det vil seie postdoktorar.

Postdoktorar er lovleg mellombels arbeidskraft, og difor er dei fine å ha for institusjonane.

Bjørn H. Samset har ein postdoktorperiode ved Fysisk institutt ved UiO bak seg.

– I praksis er det postdoktorane som utfører sjølve forskinga i dei store forskingsprosjekta ved universiteta, i alle fall ved MatNat. Og postdoktorane går inn i det med opne auge. Først etter ei tid går det opp for dei at dei aldri vil få jobb der, seier Samset, som var tilsett som forskar ved det internasjonale CERN-prosjektet.

– Eg fekk delta i eit stort internasjonalt forskingsprosjekt finansiert av Noregs forskingsråd. Det var eit svært dynamisk team som bygde opp stor kompetanse. Men etter fire år var det ingen stillingar å søkje på for nokon av oss, og all kompetansen forsvann. Inga bedrift nokon stad ville ha godteke ei slik sløsing med ressurser, seier han.

Vil ha fleksible forskarar

Det er no eit halvt år sidan Samset slutta som forskar ved universitetet.

– Draumen min var ei forskarstilling ved UiO innan partikkelfysikk, men då forskingsinstituttet Cicero kunne tilby meg fast jobb som klimaforskar, vart det avgjerande. Universitetet kom rett nok med tilbod om å utvide postdoktorperioden til eit femte år, men eg forstod at det ikkje ville bli nokon jobb for meg der etterpå.

Ved å tilsetje postdoktorar unngår universitetet å tilsetje fast. Men Samset trur at både universitetet og personane det gjeld, tapar på ordninga.

– Arbeidsbelastninga blir ofte altfor stor for mange av dei fast tilsette. Eg meiner universitetet burde våge å tilsetje forskarar i langsiktige stillingar på eksterne midlar, slik dei gjer i forskingsinstitutta, seier han.

Forskingsdekan Elverhøi seier at behovet for forskarar har endra seg dramatisk dei siste ti–femten åra, særleg innan naturvitenskaplege fag.

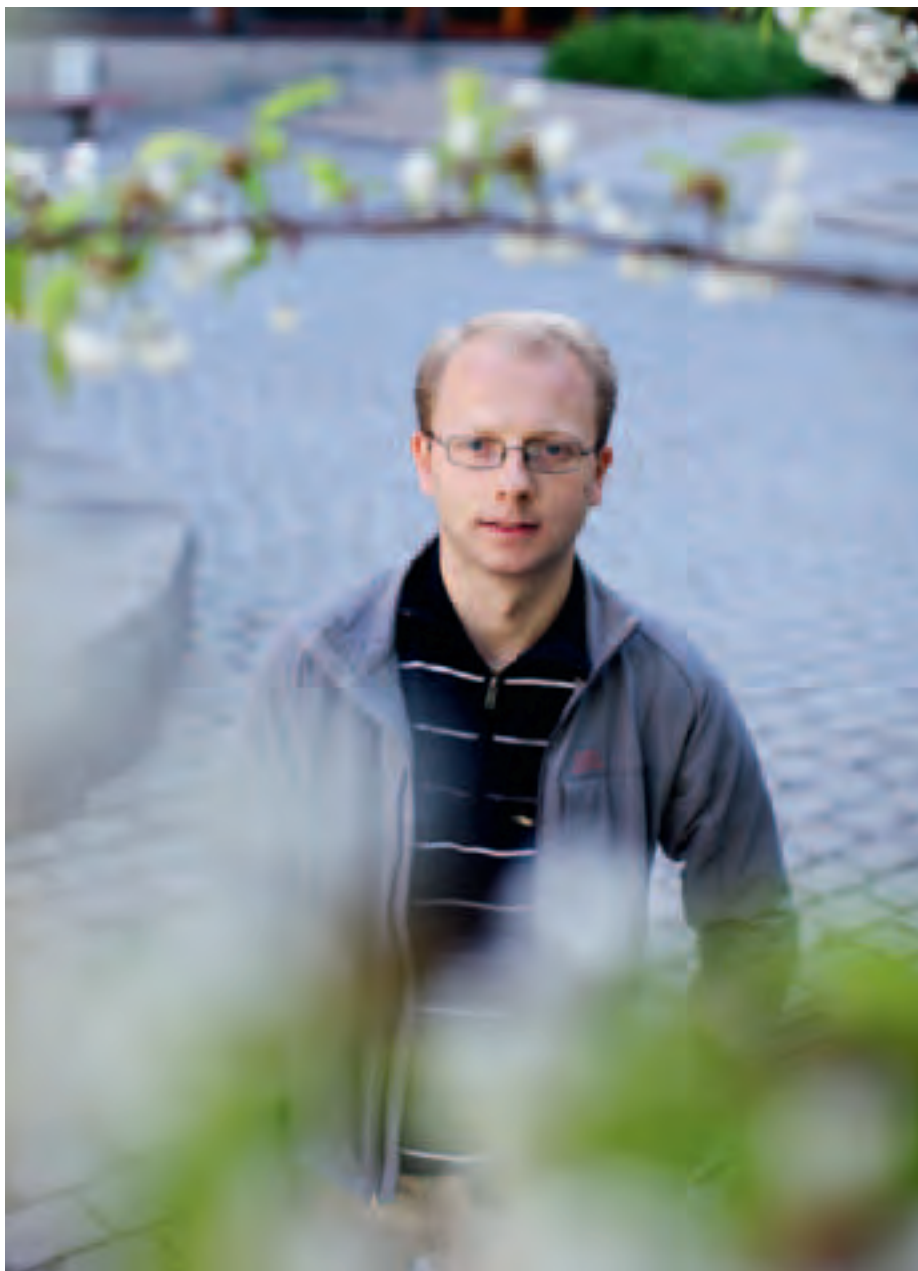
– Vi deltek i store internasjonale forskingsprosjekt og er avhengige av å ha mange forskarar på fulltid på ein heilt annan måte enn før.

– Men er det ikkje ansvarsfråskriving å nytte postdoktorar i eit slikt omfang?

– Vi går inn i høgrisikoprojekt som vi ikkje veit om blir noko av, og då må det vere fleksibilitet i systemet.

– Ville ikkje universitetet vore tent med at fleire var fast tilsett?

– Eg kunne godt ha tenkt meg fleire faste

– Først etter ei tid innsjer postdoktorane at dei aldri vil få jobb, seier Bjørn H. Samset, tidlegare postdoktor ved Fysisk institutt, MatNat, Universitetet i Oslo.

stillingar. Men vi må sjå på heile stillingsstrukturen på nytt, ikkje berre postdoktorstillingane. Forskingslandskapet har endra seg dramatisk dei siste åra, men personalpolitikken har ikkje tilpassa seg det nye landskapet. Om vi blir pålagt eit for strengt stillingsvern for alle tilsette, vil det kunne bremse forskinga. Eg er redd forskingsmiljøa våre ikkje vil kunne henge med i konkurransen.

Kvalifisering – til kva?

Men Forskerforbundet fryktar stillinga blir misbrukt. I eit brev til Kunnskapsdepartementet (KD) skriv forbundet blant anna at utlysingar av postdoktorstillingar som er avgrensa til to år i større, ferdig definerte forskarstillingar undergrev intensjonen om at postdoktorperioden skal kvalifisere til ei vitenskapleg toppstilling.

– Vi ser at det blir lyst ut mengder av postdoktorstillingar, og postdoktorar blir hanka inn som prosjektforskarar i mellombelse forskingsstillingar, utan noko som helst kvalifiseringsprogram eller framdriftsplan for stillinga. Difor ønskjer vi ei presisering av forskrifta på dette punktet, seier rådgjevar Jon W. Iddeng i Forskerforbundet. Han fortel at ifølgje Stortingsmelding nr. 28 (1988–89) var intensjonen at postdoktorordninga skulle vere ei ventestilling innan fagfelt med erstatningsbehov.

– I forskrifta av i dag heiter det at hovudformålet med postdoktorordninga er å rekruttere og kvalifisere til toppstillingar. Men kvar finn vi desse stillingane? Talet på postdoktorstillingar er tredobla sidan 2000, men det er ikkje blitt nemneverdig fleire faste forskarstillingar i desse åra, seier Iddeng.

– Blir vi pålagt eit for strengt stillingsvern for alle tilsette, vil det kunne bremse forskinga.

ANDERS ELVERHØI, forskingsdekan ved MatNat, Universitetet i Oslo

Ikkje nok med éin periode

Ein postdoktor kan ikkje vere tilsett i meir enn éin åremålsperiode ved same institusjon, men det har utvikla seg eit utstrekt samarbeid mellom institusjonane. Kåre-Olav Stensløkken var først postdoktor ved Oslo universitetssjukehus og har sin andre postdoktorperiode ved Institutt for molekylær biovitenskap ved UiO.

– Etter eige ønske jobbar eg med det same forskingsprosjektet, men no er eg tilsett ved UiO. I dei forskingstunge miljøa ved MatNat og medisin nyttar det ikkje lenger med berre éin postdoktorperiode. For å nå opp i konkurransen om fast stilling må ein kanskje ha tre eller fire periodar, seier Stensløkken, som i tillegg til å vere forskar innan biomedisin er med i hovudstyret i Forskerforbundet.

– Eg meiner at ein ikkje kan sjå postdoktorstillinga isolert, ein må sjå på heile forskings-systemet. I dag har institusjonane det ekstremt

lett når dei kan tilsetje fleksible postdoktorar på åremål. Det er eit enormt behov for arbeidskraft, og dei fast tilsette professorane er heilt avhengige av mange stipendiatar og postdoktorar. Når ein periode går ut, blir straks nye rekruttert inn. Men for alle dei som har vore lovleg mellombels tilsett, er det ingen stillingar. På lang sikt vil eit slikt system føre til rekrutteringsproblem, fordi ingen vil starte den endelause jakta på fast stilling, hevdar Stensløkken.

Forskerforbundet ønskjer å endre forskrifta slik at ingen kan tilsetjast i meir enn éin åremålsperiode som postdoktor, uansett institusjon. Forbundet meiner praksisen med fleire påfølgjande postdoktorperiodar også aukar kompetansekravet for fast tilsetjing.

Overkvalifiserte forskarar

Dette opptek Ragnhild Hutchison, som er postdoktor ved Institutt for historie og klas-

Postdoktorstillinga

- mellombels åremålsstilling på to til fire år
- skal kvalifisere til toppstilling
- er unntateke regelen i lovverket om fast tilsetjing
- kan tilsetjast av institusjonar som tildele doktorgrad
- kan berre jobbe éin periode i same institusjon

siske fag ved NTNU:

– Eg har jo for lengst oppfylt kravet til å bli forskar, og med ph.d. er eg formelt kvalifisert til ei forskarstilling. Men i dag er terskelen fleire stader blitt så høg at ein må ha minst éin postdoktorperiode bak seg for å få jobb som forskar.

Ho synest det er utfordrande å vite kva som blir forventa av ein postdoktor.

– Det er som å springe rundt på ei tredemølle, der ein ikkje heilt veit kva som er målet. Postdoktorstillinga er uryddig definert, og krava er uklare, meiner ho.

Hutchison fortel at det innan humanistiske fag nesten ikkje finst stillingar å søkje på.

– Om det likevel skulle bli ledig ei stilling i historie om tre år når postdoktorperioden min går ut, blir det ein ekstrem konkurranse. Det er i løpet av desse to–tre åra ein må bygge opp kompetanse og publisere nok til å kunne

– Eg trur usikkerheita i postdoktorstillingane gjer at kvinnene forsvinn frå akademia, seier Ragnhild Hutchison, postdoktor ved NTNU.

– Mengder av postdoktorar blir hanka inn som prosjektforskarar utan noko som helst kvalifiseringsprogram eller framdriftsplan, fortel Jon W. Iddeng i Forskerforbundet.

opnå ei førstestilling. Alt dette arbeidet tek jo litt tid, så mange av oss på postdoktormølla er i midten av trettiåra når vi er ferdige, og då er det kanskje begrensa med andre som vil tilsetje oss, seier ho.

Trur kvinnene forsvinn

Postdoktorstillingane skulle føre til auka internasjonalisering og større mobilitet. Dessutan var målet å rekruttere fleire kvinner til forskarstillingar.

– Eg trur presset og usikkerheita i postdok-

torstillingane gjer at vi mistar kvinnene. Alle dei mellombelse stillingane gjer at kvinnene forsvinn frå akademien. Ideelt skal ein postdoktor flytte mellom institusjonane, men det er jo ikkje alltid like lett å få til med mann og barn, seier Hutchison.

Og ho får støtte frå Bjørn H. Samset.

– Om eg skulle hatt sjanse til å få jobb i akademien, måtte eg ha hatt meir internasjonal erfaring og kanskje flytta til CERN i Sveits. Og eg måtte hatt større fokus på forskingsproduksjon. Ved universitetet er ein oppteken av ut-

veksling, men med barn og ei kone som også er forskar, er det ikkje så lett, seier han.

Pia Lane, postdoktor ved Institutt for lingvistiske og nordiske studium ved UiO, synest saka er tosidig:

– Eg har det greitt i forskarrolla. Som postdoktor blir eg behandla på ein ryddig måte ved instituttet, og eg får delta i store internasjonale nettverk. Men eg ser problema med strukturen.

Ho fortel at det ikkje har vore lyst ut fast stilling i lingvistiske fag sidan 1990-talet.

– Det nye blodet på lingvistikk kjem i alle fall ikkje frå postdoktorane. Men eg visste kva eg gjorde, at det ikkje er jobb til meg her etterpå. Det paradoksale er likevel at instituttet rekrutterer postdoktorar og bygger opp høg kompetanse. Men når vi er blitt vaksne forskarar, må vi ut. Det er dette bruk-og-kast-systemet, at ein lever eit forskarliv der ein ikkje kan planlegge fem år fram i tid, som er så problematisk, seier Lane.

Graverande bruk

Ifølgje universitets- og høyskoleloven har berre institusjonar med rett til å tildele doktorgrad høve til å tilsetje postdoktorar. Men også utanfor sektoren er det eit storforbruk, og mellom desse er Oslo universitetssjukehus (OUS). Ei undersøking utført av det lokale Forskerforbundet ved OUS hausten 2010 viste graverande bruk av mellombels tilsetjing og omfattande bruk av postdoktorar, mange hadde tre–fire periodar bak seg.

– Når det gjeld postdoktorar, kan det nok hende dei har hatt fleire periodar etter kvarandre, men det vanlege er at vi berre får finansiering for maksimum to periodar. Dei skal vidareutdanne seg for å kunne bli kompetente nok til å leie si eiga forskargruppe, og det tek tid, meir enn tre–fire år, seier instituttleiar Øystein Fodstad ved Institutt for kreftforskning ved OUS. Han seier instituttet ikkje har hatt økonomi til å tilsetje fleire fast.

– Men ifølgje arbeidsmiljøloven er det ikkje høve til mellombels tilsetjing i eit slikt omfang?

– Skal vi følgje lova etter bokstaven, har vi to alternativ: anten velje å ikkje tilsetje forskarar for meir enn tre år og elleve månader eller seie opp nokon når finansieringa tek slutt. Om lag 75 prosent av budsjettet vårt er eksterne midlar. Det hjelper ikkje å seie at postdoktorane etter regelverket skal kvalifisere seg til fast stilling, når vi ikkje har pengar til det.

OUS høyrer inn under helseføretaket Helse Sør-Aust. Ifølgje Jon W. Iddeng i Forskerforbundet har ikkje OUS lovheimel eller avtale som opnar for tilsetjing av postdoktorar.

– Deira bruk av postdoktorstillinga er ulovleg, seier han.

Ønsker konkurranse

I brevet til KD skriv Forskerforbundet at forskrifta er utydeleg, både når det gjeld arbeidsoppgåvene til postdoktorane og krav til kvalifisering, og føreslår endringar. Jana Wei-

– Det er som å springe rundt på ei tredemølle, der ein ikkje heilt veit kva som er målet.

RAGNHILD HUTCHISON, postdoktor ved Institutt for historie og klassiske fag, NTNU

demann, avdelingsdirektør i Universitets- og høyskoleavdelinga i KD, er kjend med brevet.

– Vi synest ikkje nødvendigvis at forskrifta er utdeleg. Forskrifta gjev postdoktorane stor fridom i forskingsarbeidet, men det er viktig at kvalifiseringsaspektet er tydeleg, og vi vurderer forslaga som er kome frå Forskerforbundet. Innhaldet i kvar einskild stilling må vurderast av institusjonane i lys av den faglege samanhengen ho inngår i, seier Weidemann.

– Men postdoktorane får ikkje faste forskarstillingar i akademia?

– Det skal vere konkurranse om toppstillingar i akademia. I dette ligg at ikkje alle postdoktorar er sikra stilling ved universitet og høyskolar i Noreg. Vi har ein internasjonal arbeidsmarknad for forskarar. Mange postdoktorar kjem frå utlandet, og postdoktorar frå Noreg kan søkje stillingar utanlands. Rapportar frå Nifu tyder ikkje på at det er stor arbeidsløyse blant postdoktorar.

– Har ikkje forstått problemet

Så kva meiner KD at ei postdoktorstilling er i dag?

– Postdoktorstillinga er ei mellombels utdanningsstilling som skal bidra til å kvalifisere til toppstilling, seier Weidemann.

– Men ifølgje Forskerforbundet har det

– Det nye blodet på lingvistikk kjem i alle fall ikkje frå postdoktorane.

PIA LANE, postdoktor ved Institutt for lingvistiske og nordiske studium, Universitetet i Oslo

mange stader utvikla seg ein praksis der postdoktorar fungerer som mellombels tilsette prosjektleiarar?

– Som utdanningsstilling er postdoktorstillinga mellombels. Det er positivt at postdoktorar kvalifiserer seg på ulike område, og det er i tråd med målsetjinga at dei deltek i store forskingsprosjekt. Men vi føreset jo at institusjonane ikkje misbruker ordninga, seier ho.

Jon W. Iddeng i Forskerforbundet seier postdoktorstillinga ikkje nokon stad er definert som ei utdanningsstilling.

– Det har ho heller aldri vore. Stillinga er definert som ei rekrutteringsstilling. Denne samanblandinga gjev inntrykk av at KD ikkje har forstått kva problemet er, og heller ikkje er i stand til å gjere noko med det. Og det er synd, seier han. ■

Forskerforbundet foreslår

- åremålsperioden skal vere tre til fire år
- forslag til prosjekt må sikre naudsynt breidd og sjølvstende for kvalifisering til toppstilling
- ingen kan tilsetjast i meir enn ein åremålsperiode uansett institusjon
- KD bør vurdere å innføre ein ny type innstegsstilling med ein lengre tilsetjingsperiode

Om du ikkje var postdoktor, kva då?

SIGRID GÅSEIDNES
Postdoktor, Institutt for kjemi, bioteknologi og matvitskap, Universitetet for miljø- og biovitskap

– Hadde eg ikkje fått ein postdoktor, hadde eg nok halde fram som rådgjevar i forskingsavdelinga her, der eg var fast tilsett. Men eg er glad for å kunne få litt meir forskingserfaring, utan at eg nødvendigvis trur at det er professor eg vil bli.

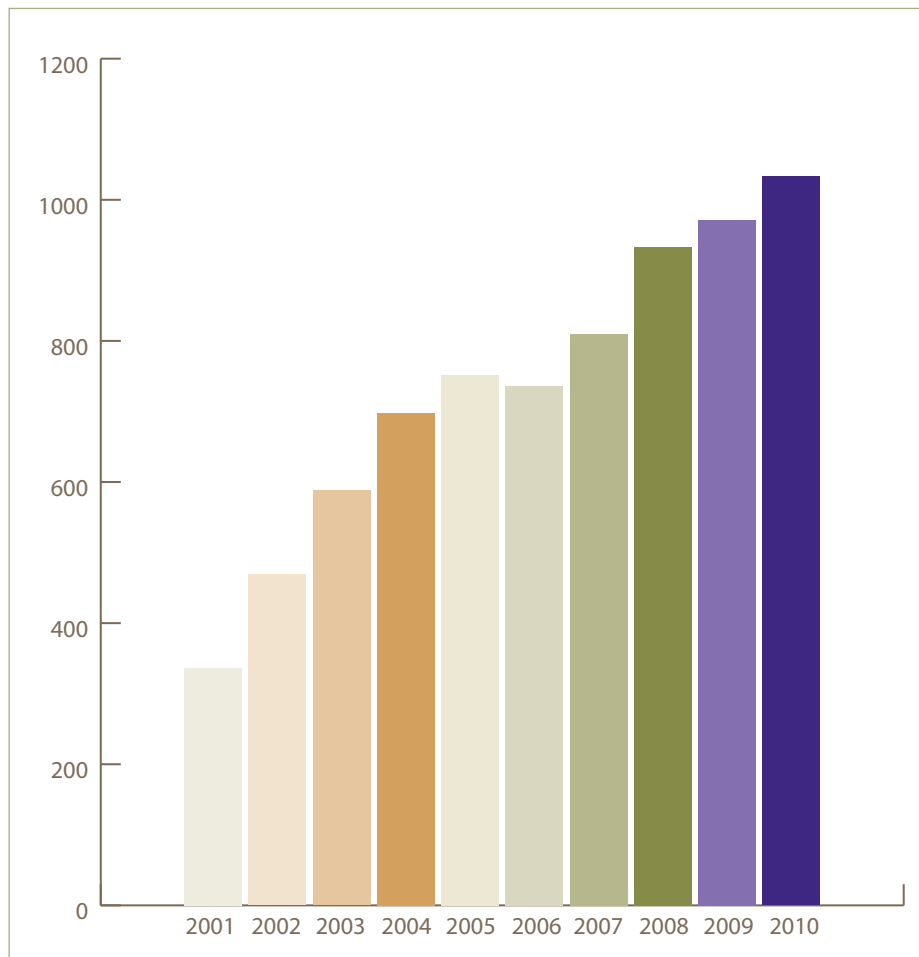
ARNT ERIK TJØNNÅ
Postdoktor, Institutt for sirkulasjon og biletdiagnostikk, NTNU

– Nei, då hadde eg vel fortsett å søkje, eller funne noko heilt anna å gjere. Eg er idrettsfysiolog og har gått i mellombelse forskarstillingar sidan eg var ferdig med doktorgraden i 2008. Den kortaste kontrakten i fjor var på ein månad.

MAGNY BJØRSVIK
Postdoktor, Kjemisk institutt, Universitetet i Bergen

– Eg kom frå ei fast stilling som prosessingenior, med noko betre lønn enn kva eg har no. Eg hadde lyst til å kome tilbake til universitetet, så får eg sjå kva som skjer når desse to åra her er over.

Postdoktorar ved universitet og høyskular – årsverk i tidsrommet 2001-2010.
Kjelde: Database for statistikk om høgre utdanning (DBH).

JAPAN

Ønsker skremte studenter tilbake

■ Over 4000 utenlandske studenter forlot Japan etter jordskjelvet, tsunamien og kjernekraftulykken i mars. En del av landets gjenoppbygging består nå i å overtale disse til å vende tilbake, skriver University World News. Regjeringen har bevilget penger til å dekke kostnader i forbindelse med tilbakekomsten, og myndighetene bistår også med seminarer og annen informasjon. Antallet japanske studenter er synkende, og utenlandsstudentene anses derfor som svært viktige.

EUROPA

Ny europeisk studentleder

■ Medlemslandene i the European Students' Union, paraplyorganisasjonen for de nasjonale studentunionene i 39 europeiske land, valgte i mai ny leder. Valget falt på 25 år gamle Allan Päll fra Estland, skriver University World News. Päll erklærte at han i sin lederskapsperiode vil arbeide for å snu trenden med minkende offentlige investeringer i høyere utdanning, og at han også vil presse på for å få gjennomført en full implementering av Bolognaprosessen.

DANMARK

Økt kontroll etter forsknings-skandale

■ Københavns Universitets stjernesjakk Milena Penkowa er anklaget for å ha forfalsket forskningsresultater og misbrukt penger donert av private bidragsytere. For ikke å miste eksterne bidragsyteres tillit vil universitetet nå øke kontrollen med pengebruken, skriver Universitetsavisen. Reaksjonene har ikke uteblitt. Professor og universitetsstyremedlem Niels Kærgård advarer mot en situasjon der forskerne framfor å støttes av hjelpsomme administrative ansatte i stedet jages av jurister og økonomer.

USA

Ja til våpen ved universitetene

■ Lovforslag som tillater våpen på offentlige universitetscampuser, har blitt avvist i minst 23 amerikanske stater siden 2007. Men til universitetenes store bekymring har republikanske politikere nå klart å få gjennomslag for et slikt forslag i Texas, melder the Guardian. Muligheten til selvforsvar var et viktig argument for tilhengersiden, som viste til de ønsket å unngå situasjoner som den ved Virginia Tech, der en student i 2007 lyktes i å drepe 32 medstudenter og ansatte.

SVERIGE

Tilliten til forskere synker

■ Ifølge organisasjonen Vetenskap & Allmänhet (VA) sank andelen svensker med stor eller veldig stor tillit til universitets- og høyskoleforskere fra 75 til 63 prosent fra 2009 til 2010. De med lav forskertilitt begrunner dette blant annet med et inntrykk av at forskningen er styrt av bedrifter, politikere eller forskernes egeninteresser, og at den er preget av juks og uredelighet. Løsningen kan ifølge VA være større åpenhet om finansieringskilder og større avstandtaken fra fusk.

SRI LANKA

Obligatorisk militærtrening

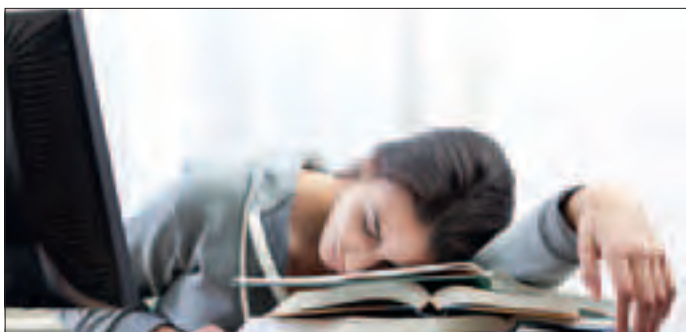
■ Framtidige studenter på Sri Lanka må belage seg på å innlede studietiden med militær lederskapstrening, skriver The Sunday Leader. Ifølge minister for høyere utdanning dr. Sunil Jayaratne blir ordningen obligatorisk for alle nye studenter fra og med neste år. Landets studentorganisasjoner er imidlertid kritiske. Ifølge talspersonen for the Inter University Students' Federation, Sanjeeva Bandara, er det nye regelverket nok et eksempel på hvordan regjeringen forsøker å styrke militærrets grep om samfunnet.

EUROPA

Vet ikke nok om kjønn i forskning

■ Europa trenger mer statistikk om kvinner og menn i forskningssektoren. Vi mangler grundige evalueringer av likestillingstiltak og likestillingspolitikk, og vi må studere forskerkarrierene utenfor akademia. Det er noen av konklusjonene fra det EU-finansierte prosjektet «Meta-analysis of gender and science research». Her har over 50 eksperter samlet og analysert europeisk forskning fra perioden 1980 til 2008 i 33 ulike land. Ifølge nettstedet til Kilden skal funnene brukes til å bestemme EUs framtidige forskningsprioriteter.

VERDEN

Utbrente forelesere

■ Andelen universitetslærere som rapporterer utbrenthet, er på nivå med situasjonen blant ansatte i skoleverket og omsorgssektoren. Det framgår av en studie med respondenter fra syv land, deriblant Sør-Afrika, USA, Storbritannia og Tyrkia. Spesielt utsatt er de yngste underviserne, skriver Times Higher Education. Risikofylt er det også å veilede et høyt antall studenter, å være spesielt engasjert i arbeidet og å drive med fjernutdanning eller e-læring, ifølge studien, som er publisert i tidsskriftet Educational Research.

TYSKLAND

Nye grupper inntar høyere utdanning

■ Sammenlignet med situasjonen før Bolognaprosessen har i dag en langt større andel av studentene ved Tysklands laveregradsutdanninger bakgrunn fra familier med lav sosioøkonomisk status. I tillegg til at disse ofte får ekstra stipendtilskudd fra det offentlige, bruker de noe mer tid på studiene enn andre studenter, og klager i større grad over at arbeidsbyrden er for stor. Det viser en ny tysk gjennomgang av Bolognaprosessens sosiale og økonomiske konsekvenser, omtalt på University World News.

ASIA

Hjerneflukt i retrett?

■ Lenge har begavede unge asiater reist til Vesten for å studere, for så å bli værende der som forskere eller undervisere. Men nå er trenden ikke lenger like entydig, skriver University World News. Fra USA rapporteres det nemlig om at antallet akademikere fra India og Kina som vender tilbake til sine hjemland, har økt de siste fire-fem årene. En av forklaringene er den økonomiske oppturen i disse landene, parallelt med Vestens økonomiske krise. En annen er de asiatiske landenes økte satsing på høyere utdanning.

EGYPT

Protesterer mot studieavgifter

■ Den egyptiske regjeringen vil innføre studieavgifter ved landets offentlige universiteter, men møter sterke protester fra akademikere. Blant motargumentene er at andelen ungdommer som går i gang med høyere studier, er betydelig lavere i Egypt enn i nabolandene. Det hevdes også at det først og fremst er unge fra middelklassen og fattige hjem som velger offentlige universiteter. Åtti prosent av Egypts befolkning lever for øvrig under fattigdomsgrensen, skriver University World News.

MALAWI

Akademisk frihet under press

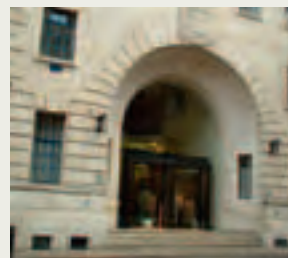
■ Det siste året har malawiske myndigheter sparket forelesere, stanset lønnsutbetalinger, stengt campuser og plantet politispanere i universitetsklasserom. Nå krever landets ledende akademikere endringer, skriver University World News. I et felles opprop til myndighetene ber de om at the Association of Commonwealth Universities, der Malawi inngår, får i oppdrag å sette ned en internasjonal kommisjon som skal vurdere tilstanden til den akademiske friheten i landet.

STORBRITANNIA

LSE vil kutte prisene

■ Storbritannias studentledere har rettet skarp kritikk mot de mange universitetene som har presset studieavgiftene opp til myndighetenes maksimumsgrense på 9000 pund. Noen av disse har innrømmet at de frykter å bli stemplet som annenrangs dersom de tar en lavere avgift. Men ikke alle bærer en slik frykt, melder the Telegraph. Aerkjente The London School of Economics and Political Science (LSE) (bildet) vurderer nå å ta 8000 pund i året, 1000 pund mindre enn alle de andre toppuniversitetene.

KINA

Risikabelt å starte universitet

■ Utenlandske universiteter som åpner filialer i Kina, kan få store økonomiske problemer, skriver University World News. Det kommer fram av en studie gjennomført for amerikanske Duke University, som er i ferd med å etablere en filial nær Shanghai (bildet). Mange kinesiske familier er forberedt på å betale det mangedobbelte av hva en utdannelse ved Kinas toppuniversiteter koster, for at barna skal kunne studere ved universiteter som Duke. Men da skal det skje i USA og ikke ved en kinesisk filial.

STILLE I SALEN

TRINE SKEI GRANDE I SAMTALE MED PER ANDERS TODAL
FOTO: ERIK NORRUD

Ingen stortingspolitikar diskuterer, interpellere og meiner så mykje som Trine Skei Grande¹ for tida. Likevel hevdar ho at ho ønskjer å lytte. No skal Venstre-leiaren – med litt hjelp frå resten av partiet – besøkje 700 norske kunnskapsinstitusjonar for å høyre kva dei har å seie.

– Vi kallar det Kunnskapskampanjen. Det er kunnskapsinstitusjonar i vid forstand, frå barnehagar og vidaregåande skular til universitet og høgskular.

– *Kva har gjort deg til forskingspolitikar? Er det personleg interesse, eller er det arven frå folk som Odd Einar Dørum og tradisjonen i partiet?*

– Det er nok først og fremst ein tradisjon i partiet. I talen min som ny Venstre-leiar på landsmøtet i fjor tok eg utgangspunkt i Johannes Steen, vår første skuleminister, han som laga den allmenne folkeskulen i Noreg. Han la grunnlaget for kunnskapsnasjonen Noreg. Kunnskapspolitikken er kjernen i alle dei politiske områda som er viktigast for oss: klimapolitikken, fornying av velferdsstaten, alt må skje gjennom kunnskap. Det er nøkkelen til alt eg driv på med. Eit samfunn som misser respekten for kunnskap, kan ikkje vekse.

– *Men du kjem frå det uvitskaplege Nord-Trøndelag, snart det einaste fylket utan universitet?*

– Eg var vel den første i slekta sidan 1536 som har gått på universitetet. Mamma var kjempeskseptisk: Det ville vere veldig flautt for ho om eg ikkje klarte det, var beskjeden eg fekk. Men eg voks opp i eit miljø med grunnleggjande respekt for kunnskap. Både mor og far jobba som lærarar, og eg har alltid tykt at skule og kunnskap er spennande.

Skei Grande har erfaring med å vere lærar sjølv òg i fire års tid. Det verkar merkeleg kort, i høve til korleis ho skildrar yrket.

– Det er ein av dei mest morosame jobbane du kan ha, der du verkeleg kan endre noko. Å sitje her på Stortinget under ei fleirtalsregjering kan til tider verke heilt meiningslaust. Men det å undervise 17-åringar er aldri meiningslaust.

Likevel er det på Stortinget Skei Grande sit, midt i mindretalsmeingsløysa, som ein av to Venstre-representantar etter valnederlaget i 2009. Borghild Tenden er den andre.

– *De to må gjere mest mogleg av dykk. Likevel valde du å gøyme deg vekk i kyrkje-, utdannings- og forskingskomiteen?*

– Det var aldri nokon diskusjon om det. Denne komiteen sit med nøkkelen til så mange viktige ting. Men vi er jo litt skuffa over at det er

så lite å gjere. Eg hugsar ikkje sist Tora Aasland kom med noko til oss. Ho blir dritsur når eg seier at ho ikkje har slite ut skrivaren sin, men det har ho verkeleg ikkje gjort.

– *Men forskning er eit felt som gjev veldig lite uttelling hos veljarane. Ikkje eingong forskarane sjølve røystar ut frå forskingspolitikken?*

– Eg veit det, men eg gjev meg ikkje likevel. Det er merkeleg: Eg møter stor frustrasjon når eg snakkar med folk i akademia, men den frustrasjonen påverkar ikkje korleis dei røystar. Men vi i Venstre gjer det vi meiner er rett likevel, sjølv om vi iblant går på nokre skrellar i val.

Statistikk syner at Skei Grande gjer mykje ut av ein marginal posisjon: Ho er ikkje berre den mest aktive i KUF-komiteen, men den på Stortinget som stiller flest spørsmål. Likevel skulle ho gjerne debattert meir.

– Vi diskuterer jo ikkje så mykje i komiteen, dessverre. Eg har sete der før, og i denne perioden er det langt færre diskusjonar enn da Rolf Reikvam leidde komiteen. No er vi stort sett berre saksbehandlarar som utkvitterer ting. Dels kjem det av at komiteen blir prega av standardane som komitéleiaren legg, dessutan er det mange nye folk der i denne perioden.

– *Odd Einar Dørum har sagt at KUF-komiteen vart mindre viktig etter at Marianne Aasen frå Ap tok over som leiar etter Ine Marie Eriksen Søreide frå Høgre.*

– Det ville vore bra om vi hadde fått jobba meir politisk i komiteen. Men dette er eit felt der regjeringa er veldig oppteken av å bruke fleirtalsmakta si.

– *Kva kjem det i så fall av? Kvifor er regjeringa meir oppteken av kontroll i somme komitear enn i andre?*

– Anar ikkje. Men i KUF-komiteen er dei berre interesserte i å bruke regjeringsfraksjonen. Eg kan ikkje hugse at verken Kristin Halvorsen eller Tora Aasland har ringt meg om noko nokon gong.

– *Eg intervjuar komitéleiar Aasen i denne spalta i fjor. Ho var svært klar på at det for tida er i regjeringspartia makta ligg, ikkje i stortingskomiteen.*

– Det var jo ærleg. Og dette er noko som sit i ryggmergen på Arbeidarpartiet. Det fascinerande er kor fort SV har teke opp i seg dette. For det er jo to SV-statsrådar vi her snakkar om, men dei har adoptert Haakon Lies partistruktur over natta. Det liknar ikkje SV, dette.

– *I kva grad er det mogleg å drive med meningsfylt opposisjonsverksemd for tida?*

– Det er avgrensa. Slik er det under ei fleirtalsregjering. Med ei mindretalsregjering har *argumentet* så mykje større verdi. Da er det reell debatt i Stortinget, det er ikkje berre makta som rår. No hjelper det ikkje same kor gode innvendingar eller argument du har.

– *Men om vilkåra er slik: Kor interessant er det for aktørane på forskingsfeltet å bruke deg og Venstre som ombod? Det er vel langt nyttigare for dei å*

¹ Trine Skei Grande vart leiar i Venstre i 2010. Ho kjem frå Overhalla, er 41 år gammal og har vore fast på Stortinget sidan 2005. Skei Grande har studert sosialøkonomi, statsvitskap og historie på universitetet og har arbeidd som lærar og i fleire frivillige organisasjonar.

gå rett på regjeringspartia?

– Ja, men du må hugse at denne perioden ikkje varer evig. Det er vår trøyst kvar dag: Ein dag tek dette slutt, og det bør dei som lagar lobbystrategiar, hugse. Mange trur at under ei fleirtalsregjering gjeld det berre å sleikje statsråden nok oppetter ryggen. Men over tid er det ein dum strategi.

Det er liten grunn til å tvile på at Venstre er eit vitskapsvenleg parti. Likevel er det noko rituelt med rolla til opposisjonen på eit felt som alle – i prinsippet – er positive til.

– Under Bondevik II var det Rolf Reikvam i SV som sat i komiteen og klaga over at Kristin Clemet ikkje løyvde nok til forskning. No er det din jobb å klage over budsjetta til Tora Aasland.

– Budsjettdebatt er alltid litt rituelt og føreseieleg. Men ein må sjå på kva som er høgast prioritert hos dei einskilde partia, for der er det faktisk skilnader. Spør Kristin Clemet kven som hjelpte ho i budsjettkonferansar – ho vil svare at det var det eg og Lars Sponheim som gjorde. Venstre har hatt nokolunde same agenda og prioritering på dette feltet heile tida.

Men det er ikkje berre storleiken på forskingsløyvingane Skei Grande er misnøgd med. Langt ifrå.

– Det finst inga regjering i verdshistoria som har så mykje pengar som dagens norske regjering ...

– Tja, Qatar?

– Nei, ikkje om du ser på reelle tal. Dei raudgrøne kunne gjort så mange viktige prioriteringar for framtida. I staden legg dei fram statsbudsjett som skal gjere folk minst mogleg sure. Og sjølv om dei har så mykje pengar, kostar dei likevel på seg eit kvileskjer i forskinga – som dei ikkje klarer ta inn etterpå, sjølv om dei veit at det er store studentkull på veg. Eg synest det er utruleg. Dette handlar om meir grunnleggjande ting enn at SV kjefar når Venstre er i regjering og omvendt.

– «Det grunnleggjende denne regjeringa har innført er et hvileskjær», har du sagt om forskingspolitikken. Kvileskjeret til Djupedal er det sagt mykje om. Men er det ei rimeleg skildring av seks år med dei raudgrøne?

– Ja, for dei har ikkje klart å kome seg ut av det kvileskjeret. Regjeringa har ikkje teke seg saman og kome attende på sporet. Vi er i ferd med å undergrave heile systemet: Vi klarer ikkje å bygge opp nok studieplassar, vi rekrutterer ikkje nok vitskapleg personale. Og da to universitetsrektorar torde å seie frå om underfinansieringa i vinter, fekk dei reprimande frå statsråden gjennom tildelingsbrevet.² Kva er det for noko? Det liknar andre regime enn det vi vil ha i Noreg.

– Men Noreg bruker langt meir pengar på forsking no enn sist Venstre var i regjering. Aasland har vist til at regjeringa sidan 2005 har auka løyvingane over forskingsbudsjettet med 51 prosent. Og ifølgje OECD auka satsinga på forsking og utvikling i Noreg med 25 prosent berre frå 2005 til 2008.

– Men da må du ta ein reality check: Er det slik det blir oppfatta i forskingsmiljøa, eller er dette tal frå regjeringssystemet?

– Det er ikkje berre regjeringa – også OECDs tal tyder òg på sterk vekst?

– Ja, men handlingsrommet til regjeringa har òg blitt enormt mykje større i desse åra fordi statens inntekter har auka. Regjeringa har fått mange fleire milliardar å bruke, men av dette har ein veldig liten prosentdel gått til forsking. Og regjeringa har kuttet på viktige område som til dømes klimaforsking siste året. Det er eit døme på underlege prioriteringar i forhold til utfordringane vi står overfor.

Ei forskingssak der Skei Grande og Venstre har fått gjennomslag, handla om yringsfridom: Eit samla Storting støtta i fjor Venstres forslag om å tydeleggjere den akademiske fridomen for forskarar som ikkje er omfatta av universitets- og høgskolelova.³

– Eg var glad for vedtaket, men eg er ikkje sikker på kva som kjem til å kome ut av det, seier Skei Grande.

– Eit samla Storting slutta seg til forslaget. Tyder det at dette var berre ei erklæring av god vilje som ikkje kostar nokon noko?

– Ein kan frykte det. Vi meinte at dette skulle lovfestast for instituttsektoren på same måte som for universitet og høgskular, men det fekk vi ikkje fleirtal for. Det er enno uvisst om det kjem noko meir konkret frå departementet om dette. Eg håpar i det minste staten kan oppføre

Trine Skei Grande fordjupar seg som tidlegare Venstre-leiar Odd Einar Dørum i forskings- og utdanningspolitikk.

seg ordentleg når han gjev forskingsoppdrag. Men eg får stadig signal som tyder på at det ikkje er slik, dessverre.

– Kor truga er den akademiske fridomen, og kva er dei største trugsmåla?

– Eg trur ikkje at oppdragsforskinga for regjeringa er det verste. Eit større trugsmål er det nok at handlingsrommet til forskarane krympar av andre grunnar: Byråkratiseringa og søknadsprosessane kan få dei gode ideane til å forsvinne i papir.

– Men om ein har den heilt frie forskinga som ideal, er vel avgrensingane av fridomen i oppdragsforskinga noko som gjeld langt fleire forskarar enn statlege forsøk på å stogge kronikkar? Oppdragsforsking legg sterke føringar på kva folk skal drive med?

– Det er derfor vi meiner det er så viktig å lovfeste den frie forskinga også utanfor universitet og høgskular. For oss på Stortinget handlar det mellom anna om at vi må kunne stole på at tala i dokumenta frå

2 I fjor haust løyvde regjeringa øyremerkte midlar til 2200 ekstra studie-plassar. Men universiteta i Oslo og Bergen varsla at dei kunne tenkje seg å bruke midlane til å betre studiekvaliteten for eksisterande studie-plassar. Dette reagerte statsråd og departement skarpt på. I tildelingsbrevet for 2011 kom ei åtvaring om kutt i løyvingane om ikkje universiteta brukte midlane som tenkt.

3 Saka starta med at forskar Svenn Arne Lie ved Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (Nilf) skreiv ein kronikk i Klassekampen i 2009 der han kritiserte norsk landbrukspolitikk. Ekspedisjonsråd Leif Forsell i Landbruks- og matdepartementet mislikte kronikken og sende ein forarga e-post til Nilf-direktør Ivar Pettersen, som i sin tur kalla inn Lie på teppet og gav ein korreks. Trine Skei Grande følgde opp denne saka i Stortinget.

regjeringa faktisk er rette. Om vi ikkje kan tru på det som kjem frå regjeringa, fordi tala kan vere fiksa, undergrev det både politikken, forskinga og respekten for kunnskap.

– *Jaget for å gjere seg lekker for oppdragsgjevarar – ikkje berre statlege – er vel òg ei avgrensing av fridomen?*

– Ja, men det kjem ikkje til å bli borte. Dei mekanismane sikrar at oppdragsforskinga gjev viktige bidrag til samfunnsbygginga. Om forskinga levde i ei boble på sida av samfunnet, ville det ikkje vere bra for verken samfunnet eller forskinga.

– Kva slag forskarar er mest glade i Venstre? Kven snakkar mest med dykk: folk ved universitet, høgskular, institutta eller andre?

– Vi er nok mest knytte til universitetssektoren. Men det er ikkje så veldig mange som kontaktar oss. Og nokre av forskingsinstitutta tilhøyrer jo andre parti, slike som Fafo og Nupi, så derifrå er det i alle fall sjeldan at nokon ringjer.

– *Det blir vel ikkje oftare etter dette intervjuet.*

– Å, dette er meir ein invitasjon enn ei avvising. Men generelt er eg litt forundra over forholdet mellom politikk og akademia i Noreg. Det einaste universitetet som nokon gong har invitert meg til å halde ein tale,

– Å sitje her på Stortinget under ei fleirtalsregjering kan til tider verke heilt meiningslaust.

er i Ottawa, Canada. I land som USA, England og Frankrike, land med stolte akademiske tradisjonar, held gjerne politikarane dei viktige talane sine ved universiteta. Men i Noreg har eg knapt høyrte om at ein politikar har talt på eit universitet, bortsett frå i studentforeiningane. Det er veldig

stor avstand mellom akademia og den politiske verda. Den einaste akademikaren i Noreg som bruker Stortinget aktivt, er Trond Nordby. Han tek med studentane hit, så har vi debattar om lobbyisme og slikt.

Men sjølv om akademikarane ikkje er så interesserte i Venstre som ho kunne ønskje, gjev ikkje Svei Grande opp. Så snart Forskerforum er ute av døra, skal ho til Høgskolen i Oslo, ein av dei 700 institusjonane på lista i Kunnskapskampanjen. Ho skal ikkje dit for å snakke, men først og fremst for å forstå kva som skjer. Svei Grande kallar det ein *lyttekampanje*.

– Eg likar normalt å prate, eg. Men under desse besøka har eg to øyre og berre ein munn.

Øyret er òg eit politisk organ. Og også som tause Trine kan Svei Grande stø seg på Johannes Steen: «At godtgjøre sin Magt og Ret som Ledere, og hvad de som saadanne kan udrette, beror paa, hvorledes de har faaet Greb i Tidens Tanker og samtidig forstaar det Folk, blandt hvilket de lever.»⁴ ■

⁴ Johannes Steen: «Tillidens og Mistillidens Veje», tale på Lillestrøm 16. august 1891.

Per Anders Todal er frilansar i Forskerforum og fast journalist i Dag og Tid.

KVEN: professor Per Kjetil Farstad, Fakultet for kunstfag, Institutt for musikk, Universitetet i Agder

KVA: studerer endringar i song- og musikkulturen i den norske pinsevennrørsla frå 1907 til i dag

KORLEIS: samlar informasjon og samanliknar musikken i fire ulike pinsevennsamfunn

AV JOHANNE LANDSVERK

Pinsevennmusikken

Arendal menighetsmusikk, 1929. Dei første femti åra var det strengemusikken som dominerte. (Foto utlånt av Harald Høyer)

PROSJEKT Del av prosjektet «Religion som estetiserende praksis» (RESEP). **INSTITUSJON:** Universitetet i Agder. **FAGRETNING:** Musikkososiologi, musikkhistorie, musikketnologi, teologi. **PUBLISERINGSFORM:** Bok, vitenskaplege artklar. **FINANSIERING:** Fakultet for kunstfag ved UiA og Forskingsrådet gjennom Kulver-programmet. **UUNNVERLIG VERKTØY:** Platekatalogen Klango. **NY KUNNSKAP:** På 1990-talet skjer eit paradigmeskifte, mot ei ny teologisk vekt på lovsong og tilbeding i forsamlingane og mindre interesse for tradisjonelle musikkaktivitetar.

– Songstilen som pinsevevnenne importerte frå USA, var frisk og rytmisk, fortel professor Per Kjetil Farstad, som er klassisk gitarist. (Foto: Kristin Ellefsen)

– Skal ein forstå musikken til pinsevevnenne, må ein også rette blikket mot kulturen og sjå kva for normer og verdiar som har vore rådande i pinsevevnrørsla, seier Per Kjetil Farstad, professor ved Institutt for musikk ved Universitetet i Agder. Han held på med eit omfattande forskingsprosjekt om pinsevevnmusikken i Noreg.

– Eg ville finne ut om det verkeleg er slik at så lenge musikkstilen til pinsevevnenne held seg innanfor dei vedtekte normene, er musikken synonym med budskapet som vert forkynt. Straks musikkstilen bryt med normene for kva som er akseptabelt, kjem han også på kant med budskapet. Dette har vore eit sentralt punkt for meg å finne ut av, seier Farstad, som fortel at funna hans ikkje er eintydige.

– Historisk sett har normene for kva som kunne akseptertast, vore under sterkt press blant pinsevevnenne, dette galdt ikkje minst klesstil og hårfasong til kvinnene, som meir eller mindre var under overvaking fram til 1960–70-åra. Også innan musikk var det bestemte stilar som galdt, og som ein prøvde å rettferdiggjere ut frå skriftstader i Bibelen. Innføring av instrument som trekkspele, fele, elektriske instrument og ikkje minst trommer førte også til reaksjonar, særleg blant den eldre generasjonen. Men dei siste åra har dei fleste kyrkjelydar akseptert ulike musikkuttrykk og verkemiddel, og nye stiluttrykk ser ut til å vere lettare å godta dersom berre evangeliet blir forkynt.

Friske rytmar frå USA

Forskningsprosjektet er del av eit større tverrfagleg prosjekt ved Universitetet i Agder, som handlar om religiøs estetisering i ulike miljø, leidd av Pål Repstad, Elise Seip Tønnessen og

Anne Løvland ved Fakultet for humaniora og pedagogikk.

– Dei tre har ulike innfallsvinklar til temaet. I mitt eige prosjekt undersøker eg musikkulturen hjå pinsevevnenne ut frå eit musikknologisk, musikk sosiologisk, musikkhistorisk og estetisk perspektiv, seier Farstad, som er utøvande musikal og har kunstnarisk, kreativ doktorgrad i gitar og lutt frå Göteborg. Han har også bakgrunn frå pinsevevnrørsla gjennom førti år og kjenner miljøet frå innsida.

– Pinsevevnenne har alltid hatt eit rikt musikkliv. Heilt frå starten var musikken påverka av USA. Thomas Barratt, opphavleg metodist og grunnleggjar av pinsevevnrørsla i Noreg, fekk sterke åndelege opplevingar under eit amerikaopphald i 1906, og etter at han kom heim, omsette Barratt mange songar frå amerikansk til norsk. Songstilen som vart importert tidleg på 1900-talet, var friskare og meir rytmisk enn det som var vanleg i forsamlingshus rundt i landet på den tida, seier Farstad.

Forkyninga viktigast

Den første pinsevevnyrkjelydant vart etablert i Skien i 1908, og det var strengemusikken som dominerte på pinsevevnmøta.

– Medlemmene tok med seg instrumenta sine, og både fiolin, gitar, mandolin, cello og fløyte var i bruk heilt frå starten. Strengemusikk var forresten også vanleg i bedehusa. Først i byrjinga av 1950-talet kom blåseinstrument i bruk, og nokre stader trekkspele – som på den tida var svært omstridd. På møta var det etter kvart solosong og duettsong som rådde grunnen, men i tillegg har allsongen vore viktig for fellesskapen. Musikken i pinsevevnrørsla har alltid hatt ein viktig sosial funksjon. Men for pinsevevnenne var det ikkje eit mål at musik-

ken i seg sjølv skulle ha høg kvalitet. Musikken var eit verkemiddel som skulle bane veg for forkyninga, seier Farstad.

– Kva skil pinsevevnmusikk frå musikken i andre kyrkjesamfunn?

– Pinsevevnenne var inspirert av både metodistane og Frelsesarmeen. Dei utvikla ein frisk og spontan musikkstil som var sterkt prega av teologien, til dømes læra om åndsdaup (ei sterk oppleving og nærvær av den Den heilage ande) med tungetale og vekt på bruk av profetiske gaver. Spontane åndsopplevingar kom til uttrykk i gledessongar og sigerssongar. Her skil pinsevevnmusikken seg sterkt frå dei høgkyrkjelege, lutherske kyrkjesamfunna. Tradisjonen i Den norske kyrkja med bruk av klassiske musikkverk og tilsette organistar stod fjernt frå pinsevevnrørsla. Pinsevevnenne hadde den første tida lite til overs for salmar og liturgi, som dei betrakta som trøyte saker. Musikkaktivitetane var tufta på dugnad, og det var stort sett lekfolk som stod for musikken.

Lovsongen overtek

I prosjektet har Farstad vald å konsentrere seg om pinsevevnsamfunna i Skien, Halden, Lillehammer og Trondheim, der svært mykje av musikkhistoria er dokumentert og teke vare på.

– Alle dei fire kyrkjelydane hadde musikklag eller strengemusikk, og dei hadde også barnekor og ungdomskor i mange år. Dette var nok ein trend over heile landet, seier Farstad.

På 1960–70-talet kom gospelmusikken frå USA, og då fekk ungdomskora i pinsevevnrørsla stort oppsving. Med gospelen kom også nye, moderne instrument.

På 1990-talet skjedde store endringar i pinsevevnmusikken.

På 1960- og 70-talet kom elgitaren, elbassen og slagverket. Her er ungdomsmusikken i Filadelfia Arendal, 1973. (Foto utlånt av Harald Høyer, Arendal)

– Vi har fått ein ny generasjon som er sterke tilhengjarar av den moderne lovsongen. Det er snakk om eit paradigmeskifte for heile det musiske området i pinsevernørsla, der songen og musikken ikkje lenger legg vekt på fellesskapen, men på individualisme og tilbeding. I staden for allsong har ulike musikarar lovsongteneste, dei står på podiet og leier songen medan songteksten blir vist på storskjerm. Tekstane er stort sett importert frå amerikansk, australsk og engelsk. Den gamle pinsevernssongboka *Evangelietoner* er nok passé, seier Farstad.

Frå fellesskap til «meg og Jesus»

Han meiner dette også inneber ei endring i teologien.

– Tidlegare song ein for Gud i fellesskap, men i dag er songen meir ei intim sak mellom «meg og Jesus». Denne radikale endringa har ført til spenningar blant pinsevernene, for ikkje alle er like begeistra for den nye lovsongen. Nokre pinsevernssamfunn tek imot med opne armar, medan andre er skeptiske til at den gamle songen blir borte.

– Dette fenger kanskje ungdomen?

– Ja, for den nye lovsongstilen rommar alt frå rolege balladar til hardtslåande og rocka

musikkstil.

– Er pinsevernene vorte meir like andre karismatiske rørsler?

– Eg vil heller seie at andre karismatiske kyrkjjesamfunn er vorte meir like pinsevernene. Då pinsevernene kom, vart dei sett på som ei ekstaserørsle, men i dag er pinsevernørsla ein etablert del av det kristne landskapet.

Ingen hornmusikk på Sørlandet

Farstad har også teke for seg typiske musikktrekk ved pinsevernssamfunna på Sørlandet.

– Er det noko som skil Sørlandet frå andre delar av landet?

– På Austlandet var det etter kvart ein tradisjon for hornmusikk og brassband, men trass i spreidde forsøk kom hornmusikken aldri til Sørlandet. Her er det heller ingen tradisjon for å bruke klassisk musikk, slik det var i nokre store kyrkjelydar på Austlandet, til dømes Filadelfia i Oslo.

Farstad fortel at pinsevernsmusikken på Sørlandet er endå meir influert av USA enn andre stader.

– Det var svært mange herifrå som flytta til Amerika og tok med kulturen heim. Vi ser dette særleg godt i Lista-området. Også radarparet Kjell og Odd, som selde over 250 000

EP-plater i Noreg, var i Amerika, og Kjell Andreassen frå duoen omsette mange songar frå amerikansk til norsk. Kjell og Odd spelte inn den aller første plateinnspelinga på selskapet Klango i 1959.

Bok om pinsevernsmusikken

Musikken frå Klango-arkivet har vore viktig som kjeldemateriale for Farstad.

– Eg har også alliert meg med nokre sentrale personar i rørsla, som Karsten Ekorness. Han var blant anna leiar for Filadelfiakoret, Filadelfia hornorkester og Ibra orkester i Oslo, og har hatt mykje å seie for musikklivet i rørsla. Ei anna viktig kjelde har vore songaren Ragnar Sjøli, som i mange år var leiar for TV Inter, fjernsynsstasjonen til pinsevernene i Noreg.

Farstad har planar om å gje ut bok om den norske pinsevernsmusikken.

– Boka bygger på forskingsprosjektet og kjem ut i 2012. Pinsevernene er eitt av dei største dissensarsamfunna i Noreg, og eg synest det er på tide at denne viktige delen av norsk musikkhistorie vert løfta fram, seier han. ■

– Lovsong i Filadelfia, Kristiansand. Songboka er lagt bort, tekstane er på storskjerm. (Foto: Frode Dalan)

Gitaren var viktig heilt frå starten. Denne gitaren er laga av Louis Panormo ca. 1829, ein av dei store gitarbyggarane i Europa på den tida. (Foto: Kristin Ellefsen)

RESEP

«Religion som estetiserende praksis»

- forskingsprosjekt ved Universitetet i Agder
- handlar om religiøs estetisering
- tverrfagleg samarbeid mellom fleire fakultet
- støtte av Kulver-programmet, Noregs forskingsråd
- mange delprosjekt, blant anna om pinsevennmusikk

Korleis ordne køen av studentar om morgonen? Her finst éin måte, dokumentert av Anders Beer Wilse, som i 1938 tok dette biletet av vesker på trappa til Universitetsbiblioteket i Drammensveien 42 i Oslo. I dag ligg Nasjonalbiblioteket her, og gateadressa er Henrik Ibsens gate 110. I fyrste halvdel av 1900-talet reiste Wilse mykje rundt i landet og vart kjend som ein stor landskaps- og turistfotograf med ein svær produksjon. Den største delen av fotoarkivet etter Wilse finst i dag ved Norsk Folkemuseum og inneheld om lag 150 000 bilete. Mange av desse fotografia er tilgjengelege på Galleri NOR, fotodatabasen til Nasjonalbiblioteket, på internett. Norsk Folkemuseum har leigd ut biletet til bruk i Forskerforum.

Sommerquiz!

Gjelder
Forskerforbundets reiseforsikring
kun når du er på reise?

Forskerforbundet
reiseforsikring gjelder over alt,
hele døgnet, så lenge du ikke er
hjemme eller på arbeidsted/
studiested.

Forskerforbundets Reiseforsikring

Pris familiedekning **kr 963 / år**

Pris en person **kr 794 / år**

PS! Enda bedre vilkår fra 1.1.2011

Håper jeg husket å
kjøpe reiseforsikring!

Tegn forsikring NÅ på **21 02 34 30** eller forsikring@forskerforbundet.no

– Hvorfor stopper Forsknings-Norge uten forskningsrådgivere?
– Forskerne klarer seg nok uten oss. Men vi gjør det forhåpentligvis mulig for dem å konsentrere seg mer om nettopp forskningen.

– Hvilke forskere irriterer dere mest?
– De som ikke har respekt for forskning fra andre felt enn det de selv kommer fra.

Forskningsrådgivere

SERIE: Vitenskapelig ansatte er bare én yrkesgruppe i akademia. Hva gjør de andre?

DENNE GANGEN: Forskningsrådgivere

Ut og fram! Høgskolen i Lillehammer skal jobbe for å hevde seg bedre internasjonalt. Forskningsrådgiverne Helene Rønning og Kristin Solli er viktige i det arbeidet.
(Foto: Erik Norrud)

Håndlangerne

Si «EUs rammeprogram» til forskere flest, og de blekner av skrekk. Hvordan klare å få penger ut av den kolossen? Da er det hjelpekorps et rykker ut.

AV SIRI LINDSTAD

– Utfordringen er å få til den gode samtalen mellom administrativt tilsatte og forskere for eksempel i prosessen med å skrive søknader, sier Helene Rønning. I ett år har hun vært forskningsrådgiver ved Høgskolen i Lillehammer, som en del av høgskolens satsing på forskning, deriblant å øke andelen eksternfinansierte forskningsprosjekter.

Flittige forskere

Og hun burde ha et og annet nyttig råd å komme med. Tidligere har hun nemlig jobbet i Kunnskapsdepartementet, ved Senter for internasjonalisering av høgre utdanning (SIU) i Bergen og ved EFTA i Brussel, der hun i fire år hadde ansvaret for forskningsmidlene.

– Vi er gode på mange ting her ved HiL. Alle forskerne har 45 prosent forskningstid, og med en andel på 41 prosent førstestillinger ligger vi faktisk høyere enn universitetene, forteller Rønning.

Det forskes i det hele tatt flittig i Lillehammer, og ikke minst publiseres det.

– Men vi hevder oss for lite internasjonalt. Vi skulle gjerne vært bedre på internasjonalisering, publisert mer på engelsk og vært med i flere internasjonale prosjekter, påpeker Rønning.

Det vil man altså gjøre noe med nå.

Universitetsambisjoner

Selvfølgerlig hjelper det på motivasjonen at man har ambisjoner om å bli universitet. Prosjekt Innlandsuniversitetet, som jobber for en sammenslåing mellom HiL, Høgskolen i Gjøvik og Høgskolen i Hedmark til ett universitet, har generert penger, blant annet til utviklingen av doktorgradsprogrammer. Å koordinere HiLs innspill i denne prosessen er en av Rønnings oppgaver.

– Vi hadde nok uansett jobbet for å løfte HiL ytterligere, men universitetsplanene bidrar til at vi satser høyt.

Høgskolens første doktorgradsprogram er på plass og driftes av Forskningscenter for barns og unges kompetanseutvikling. Kristin Solli er faglig koordinator for senteret.

– Jeg er kanskje tettere på fagmiljøet enn hva Rønning er, ettersom jeg har ansvaret for å følge opp stipendiatene. Men samarbeid er viktig, slik at høgskolens overordnede policy henger sammen med det som faktisk funker på bakken, sier Solli.

Går opp løypa

Også hun er forholdsvis ny i jobben. Fra før har hun doktorgrad i Nord-Amerika-kunnskap fra The University of Iowa.

– Nei, jeg får kanskje ikke snakket så mye om Nord-Amerika i jobben jeg har nå, men jeg får pratet mye om alt man ellers lærer seg i løpet av en ph.d. Jeg trives med denne blandingen av administrativt og faglig arbeid. Det er en del rutinearbeid som kanskje ikke høres veldig spennende ut, som å kalle inn til møter og skrive referater. Men man får samtidig god innsikt i hvordan organisasjonen fungerer, og det synes jeg er spennende. Dessuten underviser jeg i akademisk skriving for stipendiatene, og det er morsomt, forteller Solli.

Ettersom dette er det første ph.d.-programmet ved HiL, er det også med dette at rutiner og systemer rises inn.

– Vi kan være fleksible nå når vi ennå bare har ett program, og utføre oppgaver som strengt tatt ikke er vår jobb. Men etter hvert som HiL får akkreditert flere ph.d.-programmer, må systemene være på plass, så det blir klart hvem som har ansvar for hva, sier Rønning.

– Skillet mellom administrativt og faglig tilsatt blir nok ikke så veldig tydelig så lenge vi jobber slik vi gjør nå, og prøver oss fram. Det er det både fordeler og ulemper ved. Det er spennende å jobbe faglig, men samtidig må man kjenne sin begrensning. Ta for eksempel det å få utarbeidet retningslinjer for stipendiatene. Dette er administrative dokumenter, men har et faglig innhold som fagfolk må mene noe om, sier Solli.

Skremmende søknadsprosesser

Det er i det hele tatt en god del grenseoppganger som skal gås opp, også når det gjelder søknadsskriving, forteller Rønning.

– Jeg har vært rundt på høgskolen nå i vinter og snakket med de ulike forskerne. Mange av dem har høy terskel for å søke for eksempel EU-midler, ettersom de opplever at de mangler oversikten over hva som kreves. Der kan jeg bidra, ettersom jeg kjenner blant annet EUs rammeprogram. Men selve innholdet i søknaden, den faglige biten, må de stå for.

– I dagens forskningsverden legges det jo ofte stor vekt på at flere går sammen om store prosjekter, skyter Solli inn.

– Ja, det er også noe vi jobber med å få til mer av, at folk finner hverandre på tvers av fag og avdelinger, sier Rønning.

Når hadde du sist bruk for en forskningsrådgiver?

ELISABETH ALVE
Professor, Institutt for geofag, Universitetet i Oslo

– Slik det er nå, ordner jeg søknader selv. Men jeg skulle gjerne hatt hjelp til å budsjettere, særlig når prosjektet omfatter timelønnet arbeid og ansettelse av stipendiat og postdoktorer.

LISE HELLEBØ RYKKJA
Forsker II, Uni Rokkansenteret

– Forskningsrådgiverne her er alltid tilgjengelige. Sist jeg sendte en søknad, for vel et halvt år siden, bistod de. Det er særlig godt å få hjelp til å utforme budsjetter og fordele midler mellom de ulike postene.

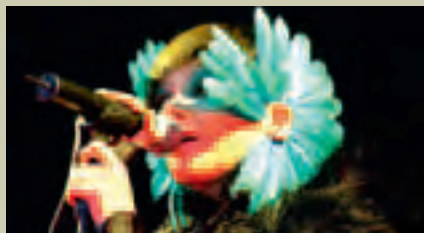
TROND ARNOLD ABRAHAMSEN
Førsteamanuensis, Institutt for matematiske fag, Universitetet i Agder

– Jeg har aldri hatt bruk for en forskningsrådgiver. Jeg jobber med ren matematikk, og har faktisk aldri søkt om eksterne midler.

20 NØTTER

1. Kven avløyste i mars Mona Sahlin som leiar for dei svenske Socialdemokraterna?
2. Kva for fabrikk inst i Sørfjorden i Hardanger vart nedlagd i 2002 og nyleg freda?
3. Kva er det norske ordet for det som på engelsk og svensk heiter *plywood* og på nederlandsk *multiplex*?
4. Kva er paraplynamnet for den satsinga på kunst- og kulturformidling i skulen som har tiårsjubileum i år?
5. Kvifor viste USAs president Barack Obama fram fødselsattesten sin offentleg i april?
6. Kva er kortnamnet på EU-direktiv 2004/48/EF, som handlar om immateriell eigedomsrett?
7. Kva heitte bandet Björk var vokalist i før ho vart soloartist?
8. Kva kallast seremonien jødiske gitar går gjennom når dei er 13 år?
9. Kva var bakgrunnen for Live Aid-aksjonen i 1985?
10. Kva heitte Ultravox-vokalistin som saman med Bob Geldof stod bak Live Aid-konsertane?
11. Med kva for våpen vann Bibelens David over Goliat?
12. Kva for talkombinasjon er ikkje eit muleg utfall av eit sett tennis: 7-5, 7-6, 8-6, 8-7, 9-7?
13. Kva heiter den polskfødde danske tennisspelaren som er ranka som nr. 1 i verda?
14. Kva for grunnstoff var atombomba som vart sleppt over Hiroshima, basert på?
15. Kva for nobelprisvinnar i kjemi, fødd på New Zealand, oppdaga alfa- og betastråling og blir kalla kjernefysikkens far?
16. Kva for gammal mengdeining svarer til tjue og er avleidd av eit norrønt ord for pinne?
17. Nemn eit år då fiolinmakaren Antonio Stradivari levde.
18. Kva for grønsak er omtykt også i sin kvite variant, som får vekse skjermja for lys?
19. Kor ligg Pankisi-dalen, som vart omtalt som eit «terroristrei» tidleg på 2000-talet?
20. Kven har skrive romanane *Stalins kyr*, *Baby Jane* og *Utrenskning*?

Kva heitte bandet Björk var vokalist i før ho vart soloartist?

- SVAR:
1. Håkan Juholt
  2. Odda Smelteverk
  3. Kryssflner
  4. Den kulturelle skulesesken
  5. På grunn av rykte om at han ikkje var fødd i USA (slk presidenten må vere)
  6. IPRED
  7. The Sugarcubes
  8. Bar mitzva (medan jentene har sin bat mitzva når dei er 13 eller 12)
  9. Svoltakatstovfen i Etiopia
  10. Midge Ure
  11. Ein stein i ei slynge
  12. 8-7
  13. Caroline Wozniacki
  14. Uran
  15. Lord Rutherford of Nelson (Ernest Rutherford)
  16. Sneis
  17. 1644-1737
  18. Asparages
  19. I Georgia (på greensa mot Tsjetsjenia)
  20. Sofi Oksanen frå Finland

10 KJAPPE

MARI MØYSTAD
Medlem nummer 40101073 i
Forskerforbundet
STILLING: konservator ved
Glomdalsmuseet
UTDANNING: hovedfag i sosialantropologi fra Universitetet i Oslo
FØRSTE STILLING ETTER ENDT UTDANNING: opplæringskonsulent hos Introduksjonsprogram for fremmedspråklige
KARRIEREMÅL: Etter hvert starte med en doktorgrad relatert til museer, minoriteter og mangfold.

Lar taterne fortelle

– Hva jobber du med akkurat nå?

– Jeg jobber med «Latjo drom», vår nasjonale utstilling om romanifolkets/taternes kultur, i nært samarbeid med taterne selv. Et annet prosjekt er «Historier ved varmen», der vi samler inn artige historier som taterne forteller oss.

– Hvor tenker du best?

– Det varierer. Det dreier seg ofte ikke om hvor jeg er, men i hvilken grad jeg klarer å fokusere på én oppgave om gangen.

– Hva er den viktigste fagboken i ditt yrkesliv?

– Anne Eriksens bok *Museum. En kulturhistorie* fra i fjor er bra. Den setter dagens norske kulturhistoriske museer inn i en viktig historisk ramme, og forteller også om at mye av det vi gjør i dag, slettes ikke er så nytt!

– Hva er tabu i ditt fag?

– Å ikke ha respekt for andres kunnskap og kompetanse om egen virkelighet er for meg det ultimate tabu!

– Hva skal til for å bli en god konservator?

– Å kunne håndtere museenes ulike oppgaver – forskning, formidling, innsamling og bevaring. På mange måter må en konservator være en «multitasker».

– Hvem er den beste læreren du har hatt?

– En av de beste var Eduardo P. Archetti på Sosialantropologisk institutt i Oslo, en stor inspirator som holdt levende forelesninger, særlig om fotball og argentinsk tango.

– Dersom du måtte velge deg et annet fagfelt, hva ville du falt ned på?

– Kanskje jus. I så fall ville jeg ha jobbet med spørsmål relatert til menneskerettigheter, som tangerer det jeg jobber med i dag – taternes og andre gruppers rett til å få sin historie fortalt på norske museer.

– Om du var forsknings- og høyere utdanningsminister, hvilket enkelttiltak ville ha vært viktigst for deg å få gjennomført?

– Mer og bedre tilpasset grunnutdanning for barn og ungdom og flere muligheter til å ta doktorgrad for voksne, særlig for de som på ulike måter har jobbet i praksisfelt.

– Hvor var du EU-avstemningskvelden 1994?

– Har vel ingen klar bevissthet om hvor jeg var, men husker at jeg var veldig i tvil om hva jeg skulle stemme.

– Hva vil du lese mer av i Forskerforum?

– Jeg vil gjerne lese mer om universitetsmuseenes forskningspraksis.

AV SIRI LINDSTAD

Kunsten å indikere

DET HAR GÅTT EIN MÅNAD sidan Fagerberg-utvalet la fram innstillinga *Et åpnere forsknings-system*. Utvalet, som var sett ned av statsråd Tora Aasland, hadde dette fulle namnet: «Ekspertutvalg for god måloppnåelse i offentlig finansiert forskning». Ifølgje mandatet skulle utvalet gå gjennom mål- og resultatstyring i forskingssektoren og føreslå endringar som kunne bidra til betre samfunnsøkonomisk avkastning av forskning. Utvalet skulle kome med framlegg om korleis ein betre kunne måle verdien eller verknaden av forskinga – kva *resultatindikatorar* kunne vere eigna? Tilnærminga indikerer iallfall at regjeringa og Kunnskapsdepartementet er opptekne av økonomisk nyttig forskning.

Ei av dei mest konkrete oppgåvene frå forskingsmeldinga er dermed unnagjord. Nedsetting av eit slikt utval var varsla i meldinga frå 2009. Det tradisjonelle BNP-målet – 3 prosent av BNP skal gå til forskning og utvikling – vart tona ned, skote ut i ei uviss framtid, og avløyst av ni andre mål. Fem av desse hadde form av tematiske forskingsfelt ein skulle satse på – som miljø/klima og velferd/helse. Dei fire andre var tverrgående og meir systemiske. Utvalet var ein reiskap for å kome vidare med målsetnader som «eit velfungerande forskings-system» og «effektiv utnytting av forskingsressursane og resultatane».

Tittelen *Et åpnere forsknings-system* samanfattar mykje av tilrådinga. Ifølgje utvalet er det ein ubalanse mellom tematisk styrt forskning og fri forskning hjå Forskringsrådet. Svært gode prosjekt får ikkje støtte, noko som alt i alt vert samfunnsmessig bortkasta. Sju av ti søknader til fri prosjektstøtte – som har fått toppvurdering – får i dag avslag. Påpeikingane av veikskapane i det noverande systemet framstår som rasjonelle og botemidla som rettferdige: Utvalet tilrår å gjere den opne konkurransearenaen i Forskringsrådet – altså uavhengig av tema – større. Framlegget er å auke støtta til fri forskning frå 570 millionar kroner årleg til to milliardar.

Utvalet vil vidare opne fleire pottar for nasjonal konkurranse mellom forskingsmiljø. Spesielt gjeld dette innanfor helseforskning og

forskningsinstitutt som får pengar rett frå ulike departement. Den gamle kampen mellom kvalitet eller relevans får ein ekstraomgang. Den gjeldande forskingsmeldinga gjekk – med den sterke vektlegginga av utvalde emne – langt i å prioritere relevans. Er du ei knallgod forskargruppe, men på feil område, svekkast sjansane.

Tankegangen om friare konkurranse gjeld på både institusjons- og individnivå.

Utvalet ynskjer å styrke teljekantsystemet – ein større del av finansieringa av institusjonane bør vere resultatbasert. Som kjent varierer det sterkt kor mykje forskarar publiserer. Til dømes stod 20 prosent av forskarane ved Universitetet i Oslo for om lag 60 prosent av alle publiseringspoenga mellom 2006 og 2009, held utvalet fram. Utvalet argumenterer med at det er meir effektivt å leggje betre til rette for dei mest produktive forskarane: Dei bør – som ei prøveordning – få ekstra driftsmidlar til å utnytte forskningstida betre. Dette er eit kvefsebol. Her stangar to rettferdssystem mot kvarandre – lat meg kalle det demokrati mot merokrati. Forskerforbundet vil rive grunnen under heile tankegangen ved å vise til at nær 80 prosent av vitenskapleg tilsette meiner dei har for lite tid til å forske i arbeidstida. Korleis då finne seg i indirekte kritikk for å publisere for lite? Her står òg prinsippet om forskingsbasert undervisning på spel, noko Norsk studentorganisasjon har påpeika.

Sjølv om Noreg har hatt framgang dei siste åra, kjem vi framleis dårleg ut samanlikna med Danmark, Finland og Sverige når det gjeld forskingsproduksjon. Forsking i land som Danmark og Nederland vert atskil-

leg meir sitert enn den norske. Utvalet har òg freista å samanlikne norske institusjonar, etter dei måla som alt finst. Det gjev til dømes dette utslaget: På ei liste over publiseringspoeng i høve til FoU-løvingar frå 2005 til 2007 toppar Høgskulen Stord/Haugesund og Høgskulen i

Gjøvik. Universitetet i Oslo er nede på 9. plass.

Indikatorane som i dag er tilgjengelege, er utilstrekkelege, meiner utvalet, noko det vil bøte på med eit norsk forskingsbarometer. Føremålet er å «styrke kunnskapsgrunnlaget om tilstanden i norsk forskning, både sammenlignet med andre land og norske institusjoner imellom». Ho-

vedprinsippet skal vere å sjå resultat i høve til ressursar, og utvalet meiner særskilt at ein manglar indikatorar for samfunnsseffektane av forskning.

Utvalet meiner at det – under visse føresetnader – trengst 300 nye offentlig finansierte stipendiatstillingar kvart år i fire år for å nå målet om 2000 doktorgrader per år i 2020. Fleire doktorgradsstudentar og ein større, fri pott til Forskringsrådet er blant dei dyre tiltaka. Utvalet har rekna seg fram til at auken er fint mogeleg innanfor den offisielle – men no nedtona – målsetnaden om at det offentlege skal bruke 1 prosent av BNP til forskning.

Oppdragsgjevarane i Kunnskapsdepartementet har vore lunkne til innstillinga, som no skal på høyring. Statssekretær Kyrre Lekve skriv dette i bloggform: «Mangelen på originalitet er overraskende, men mangelen på vilje til å dykke ned i problemstillingene er betenkelige. Forslagene, slik de er utformet av Fagerbergutvalget, er dessverre ikke mer enn det en rekke aktører i forskningsdebatten utmerket klarer å koke sammen uten hjelp av et ekspertutvalg.» Aasland bloggar òg: «Utvalget foreslår en bevilgningsøkning på to milliarder kroner til forskning. Jeg synes utvalget gjør det litt enkelt for seg selv gjennom å prioritere tiltak nesten utelukkende gjennom vekst i bevilgningene.»

Eg registrerer at eg i løpet av teksten har gjort ord som «resultatbasert», «indikatorar» og «forskingsproduksjon» til mine. Dette kan indikere slappheit, giddaløyse og avmakt. Eller det kan indikere at det i dag er vanskeleg å skrive om forskingspolitikk utan å bruke denne terminologien. Eg registrerer òg at Aasland og Lekve ber om kvantifisering av alle mål, berre ikkje av kostnadene. Kva kan dette indikere?

God sommar!

Aasland og Lekve ber om kvantifisering av alle mål, berre ikkje av kostnadene.

Redaktør
Kjetil A. Brottveit

Er du ei knallgod forskargruppe, men på feil område, svekkast sjansane.

LEDER KRONIKK DEBATT BØKER

Send kronikkforslag til kjetil.brottveit@forskerforum.no. Kronikkens lengde må ikke overstige 10 000 tegn, inkludert mellomrom. Bidrag som trykkes honoreres med kr. 2.000,-. Innlegg må være maksimum 2000 tegn. De blir ikke honorert.

Når akademia skal være sosiale

Hva skal til for å lykkes med bruken av sosiale medier i akademia? En åpen og sosialt moden organisasjonskultur er like viktig som teknologisk teft hos den ansatte, skriver kronikkforfatteren.

Av Christel Vindenes, kommunikasjonsrådgiver, Høgskolen i Sør-Trøndelag

Som nyfrelste brukere av sosiale medier svømmer vi i et hav av nye delekanaler med fiffige funksjonaliteter og proffe profil-løsninger. Likevel er det de tilsynelatende uendelige mulighetene for kommunikasjon, kunnskapsdeling, samtaler og relasjonsbygging vi

oppdager, som først og fremst fenger og fascinerer oss. Og vi har hørt det mange ganger før: Sosiale medier handler primært om deling og dialog. Teknologien er midlet, ikke målet. Sosiale medier forutsetter og kjennetegnes av en åpen, raus og delende kultur. Kun organisasjoner som virkelig verdsetter samhandling, kan fullt ut utnytte potensialet her. Er vi som ansatte i høgere utdanning sosialt modne for åpent å føre dialog og dele kunnskap og erfaringer? Og har vi kunnskapen vi trenger?

Man kan opprette så mange profiler man vil, men mestrer man ikke kodene og kommunikasjonskulturen i de nye kanalene, kommer man til kort. Vil man ikke dele, får man heller ikke noe igjen. Det er bra at vi i markedsavdelingene initierer tilstedeværelse i sosiale kanaler, men sosial suksess forutsetter at våre utdanningsinstitusjoner bruker kanalene som mye mer enn en reklameflate fra en liten administrativ enhet. Hvis sosiale medier skal jobbe for å nå universiteter og høgskolers overordnede mål, må organisasjonene skifte fokus fra å telle og skilte med antall sosiale profiler til

å jobbe strukturert og strategisk med deling og dialog. Vi må implementere bruken i fagmiljøene, og vi må strebe etter å skape kulturen kanalene krever. Og ansatte i alle avdelinger må delta.

Forskere, ledere, undervisningspersonell, studenter og andre nøkkelpersoner må erverve kunnskap om mulighetene interaktivitet i sosiale medier gir, og de må tørre og ville ta dem i bruk. Den sosiale satsingen må integreres i akademiske organisasjoners strategier og daglige virke. Bruken av sosiale medier kan ikke være en skinnøvelse. Som ansatte er vi organisasjonens viktigste ambassadører, også når vi online kommuniserer om jobben fra egen privat plattform.

«Studenter henges ut på Facebook». Aftenpostens avsløring av lektorene ved Universitetet i Bergens (UiB) skandaløse statusoppdateringer om udugelige studenter ble februars snakkis blant sosiale medievitere og universitetsfolk. – Det er naivt å tro at det man skriver på Facebook, forblir privat, sier noen. – Man må få lov å skrive hva man vil, på sin egen profil selv om man jobber med utdanning, hevder andre. Det fins ingen fasitsvar på hvordan man best opptrer i sosiale medier. Det dreier seg som på så mange andre arenaer om sunt folkevett og fornuft. Likevel spør jeg: Hadde lektorene opptrådt annerledes i sosiale medier hvis UiB hadde hatt innarbeidede retningslinjer/veiledning for bruk av sosiale medier? Hvis

de hadde fått kurs eller opplæring i hvordan man snakker i digitale delekanaler? Hvis ledelsen hadde brukt sosiale medier som strategisk verktøy? Saken om de fortvilte lektorene på UiB berører mange utfordringer og viser også hvorfor bruken av sosiale medier krever kunnskap. Man må lære seg å kommunisere i de nye kanalene, mener jeg. Mestre teknologi og skape den gode kulturen.

Da Det nordiska universitetsadministratørssamarbetet, NUAS, i vinter møttes på kommunikasjonskonferanse i Tromsø, var sosiale medier flere ganger på programmet. Under overskrifter som *Sociale medier i praktiken. Hur gör man?* og «*So ein Ding ...*» *Skal vi bruke Facebook, YouTube og LinkedIn? Hvorfor, og hvordan måler vi indsatsen?* var fokuset på praktisk gjennomføring overveiende. Vi må heve blikket og tenke større. Det viktige med sosiale medier dreier seg om andre ting enn kanalvalg. På sitt beste kan deltakelse i delekanalene endre og utvikle mennesker, organisasjoner og samfunn. Det ser vi stadig eksempler på – enten det dreier seg om hvordan folkeopp-røret i Egypt ble mobilisert på Facebook, eller hvordan elever i videregående skole opplever bedre læring her. Noen eksperter hevder sosiale medier revolusjonerer fordi de så fundamentalt endrer måten vi kommuniserer og forholder oss til hverandre på. Sosiale medier er også i ferd med fundamentalt å endre læring. Man kommer til å utnytte de teknologiene

«Vil man ikke dele, får man heller ikke noe igjen.»

som er tilgjengelige, og interaktive læringsprosesser vil øke voldsomt. Det samme vil digital kunnskapsdeling og nettverksbygging. Som ansatte må vi følge med. I akademia bruker vi begrep som *crowdsourcing* og *konnektivisme* for å beskrive fremtidstrendene, men kanskje er det bare *same shit i ny wrapping*. Det dreier seg stadig om å bli bedre på å dele kunnskap og til å tenke og jobbe sammen, på campus så vel som interaktivt. På NUAS var det professor Arne Krokan som løftet perspektivet i sitt innlegg om *Sosiale medier i en akademisk virkelighet*: – Den digitale samhandlingskulturen vil bli stadig sterkere, og kunnskapsmarkedet vil endre seg betydelig, hevdet han.

Når kunnskapsoverføring og læring gjennom samarbeid er grunnleggende for hele utdanningssektoren, skulle man vel anta at sosiale medier er som skapt for å videreutvikle og innovere kunnskapsmarkedet? At vi som ansatte ivrer etter å forbedre med våre nye verk-

«Med utdanning som et samfunnsoppdrag kan vi ikke tillate oss å bli digitalt usosiale.»

tøy? Mange av oss gjør nok nettopp det. Likevel kan det vel hende at om vi mestrer teknologien aldri så mye, så er det fortsatt noen kulturelle barrierer vi må bryte. De byråkratiske rutiner og regelverk kan synes tunge. Det er heller ingen hemmelighet at samhandlingskulturen internt og på tvers av ulike faglige miljøer og personligheter i akademiske organisasjoner kan være utfordrende. Vi må ganske ofte lese om det i nyhetene, og flere forfattere har fiktivt tegnet bilder av kulturen på sitt aller verste. Jeg har heldigvis ikke slike erfaringer, men jeg tør påstå at skepsisen for å kaste seg inn i det åpne

sosiale landskapet absolutt er til stede også i vår bransje. Og det er greit kun i passelige små doser. Med utdanning som et samfunnsoppdrag kan vi ikke tillate oss å bli digitalt usosiale. «Social media is a powerful tool for research, learning, communicating, collaborating, and creating, but the real power is in the cultural shift to a dynamic and open organization», konkluderer dr. William Ward, *Adjunct Professor* ved Grand Valley State University, i et blogginnlegg i *Social Media Marketing Magazine*. Her har akademia stort forbedringspotensial.

EURAXESS Norway

Are you looking for research opportunities in Norway or abroad?

- Apply for research positions in Norway and internationally
- Find mobility grants
- Get information on taxes, social security, insurance and more in Norway and abroad for mobile researchers

www.euraxess.no

Sju måtar å vere interessant på

Vi er alle tekstanalytikarar.

Kven ville tru at ein analyse av *vedlegget* til Odelstingsproposisjon nr. 24 (1960–61) kunne gje lese-glede? Men i Kristin Asdals siste bok er det faktisk tilfellet. Analysen hennar overgår ikkje berre det meste av det eg har lese av dokumentanalyse av statsvitarar og historikarar (og eg har lese altfor mykje ...), eg trur han ville vere av interesse for mange som er meir allment interesserte i tekstanalyse. Og det er jo dei fleste av oss, anten vi er kjende med det eller ikkje. Alle tekstprodusentar og -lesarar er også tekstanalytikarar.

Men tekstanalysen, i dette tilfellet den heilt konkrete demonstrasjonen av måten tekstar (om) formar saksforhold, er berre ei av dei opplysende sidene ved denne boka. Ho er interessant på minst seks andre måtar.

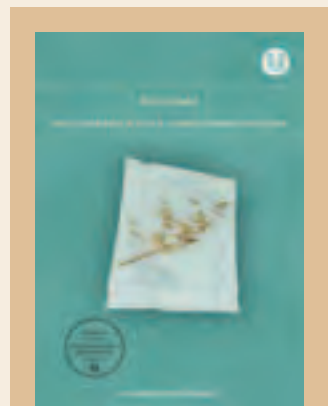
Boka gjev innsikt i norsk miljøpolitikk og kombinerer oversiktsbiletet frå mange års forskning med detaljerte skildringar. Ho dreg linene mellom fluorforgiftning i Årdal og etableringa av Statens røykskaderåd i femtiåra, verknadskrafta til det ikkje-eksisterande oljekraftanlegget på Slagentangen, den vitskapeleg-politiske prosessen med etablering av naturens talegrenser i 80-åra (der auren fekk siste sukk når det gjaldt talegrensa for sur nedbør) og økonomane sin omgripande omgrepdominans på norsk klimapolitikk i 90-åra.

Ho demonstrerer ein bestemt måte å analysere politikk og politiske prosessar på, der merksemda vert retta mot politisk praksis, «politikken teknologiar», eit omgrep som ikkje minst rommar vitskapelege praksisar (laboratorieprøver, klimamodellar, økonomiske modellar), og talfesting som politisk mobiliseringsmetode.

Boka demonstrerer også korleis forståinga vår av ulike delar av naturen, av tilhøvet mellom oss og desse delane av naturen (klima, vassdrag, dyr) vert skapt gjennom slike teoriar og modelar. Og ho viser, heilt konkret og stegvis, korleis vi menneske skapar desse modellane, ein skapingsprosess som av og til tek

form av vitskapelege innovasjonar, men ofte er resultat av forhandlingar og utprøving, slik at tilfeldige avgjerder vert avgjerande statlege reguleringar.

Boka demonstrerer også ein bestemt akademisk forteljarstil, dominerande blant norske historikarar på deira beste. Hovudteksten, sjølve forteljinga, er til-

Kristin Asdal
Politikkens natur. Naturens politikk
Universitetsforlaget, 2011
304 sider
Rettl. pris: kr 309

synelatande enkel, og dei berande analytiske omgrepa er integrert i ein tekst som er klart formulert og leseleg for dei med relativt små forkunnskapar. Men teksten har også intensjonsdjupne og er i dialog med dei som har meir omfemnande kunnskap, ein dialog som finn stad i notane – og, i dette tilfellet, det sjuande kapitlet.

Boka er opplysende for dei som trur at forskarar som er forankra i Foucaults sosialfilosofi, med nødvendighet skulle ende opp med obskure analysar. Asdal er sterkt inspirert av Foucault – og analysane hennar er velskrivne, lettfattelege og etterprøvelege. Ho er også opplysende for dei som trur at forskarar som er forankra i vitskapsosjologi av Bruno Latours type, med nødvendighet skulle ende opp med relativistiske analysar. Når Asdal viser korleis Veterinærklinikken i 1930 – gjennom vitskapelege forsøk som til slutt medførte at dei lidande forsøksdyra vart avliva – etablerte eit årsakssamband mellom fluorut-

slepp, grasprøver og sjukdom og til slutt daude hos husdyr, stiller ikkje analysen hennar spørsmål ved validiteten i klinikkens analyse.

Sist, men ikkje minst: Denne boka – som fortel noko om kunnskapstradisjonar blant så ulike yrkesgrupper og disiplinær som ingeniørar, biologar og økonomar, og som analyserer desse kunnskapstradisjonane gjennom historiefagets metode og empiriske forankring, men kompletterer med teoriar og innsikter frå andre fag, ikkje minst sosiologien – er eit godt døme på kva ulike fagtradisjonar kan stå saman om. Ho stadfestar eit minste felles multiplum for det vi kan forstå som vitskap på tvers av empiriske disiplinær: 1) at empiriske fakta er eit trumfess ved vitskapelege kontroversar, 2) at all empiri er teoriinformert, men nokre teoriar er meir dekkande enn andre, og 3) at metoden, prosedyren for å samle inn og analysere data, avgjer om ei tilnærming er vitskapeleg eller ikkje.

Denne treeinigheita er eit skjørt utgangspunkt, men det er eit utgangspunkt som mellom anna vil definere det Knut Ågotnes så treffande har omtalt som teoretisk og empirisk impresjonisme (det vil seie at ein eklektisk koplar saman teoretiske omgrep og empiriske funn), som uvitskapeleg verksemd. Og eg trur ikkje det er tilfeldig at det er ein norsk faghistorikar som Asdal som har nytta Foucault – som elles har gjeve opphav til mange norske impresjonistiske arbeid – på ein slik førebiletleg måte. Eg trur det er noko ved det norske historiefaget som gjer det relativt resistent mot teoriimpresjonisme. Det er neppe den vitskapelege framstillingsforma: Det å plassere teoretiske drøftingar i underteksten – i notane – ville ein tru kunne opne for slik impresjonisme. Kanskje det er den historiske metoden og empiriens status som er fagets vaksine?

AV ODDGEIR OSLAND

Forteljingar om norsk uskuld

Synne Corell
*Krigens ettertid. Okkupasjons-
historien i norske historiebøker*
Scandinavian Academic Press,
2010
218 sider
Rettl. pris: kr 329

Jødane som ikkje flykta i tide, hadde skulda for det sjølv, for ingen kan seia at dei ikkje vart åtvara. Det norske samfunnet var grunn-

leggande godt også under krigen. Slik kan historiebøker kamuflera den organiserte norske deltakinga i naziokkupasjonen. Poenget til Synne Corell er velkjent: Vinnarane skriv historia, og deira kulturelle og symbolske behov vil prega både temaval, språkføring og bilettal i bøkene. Slike underliggende motiv kan oppdagast i allslags tekstar viss ein ser nøye etter, og det har Corell gjort.

Krigens ettertid er basert på ei doktorgrad i historie ved Universitetet i Oslo, og som alle gode avhandlingar er ho stramt organisert. Corell har fyrst eit metodisk og historieteoretisk kapittel og deretter den same analytiske behandlinga av tre forskjellige historieverk utgitt i ein femtiårsperiode frå 1940- til 1990-talet.

Verka er skrivne av faghistorikarar i samarbeid med politikarar, soldatar, journalistar og andre som i varierende grad var augevitne til krigen. *Norges krig* (Gyldendal, tre bind) vart skriven frå 1947 til -50, og alle forfattarane står midt i historia som augevitne til og aktørar i krigshendingane. *Norge i krig* (Aschehoug, åtte bind) vart utgitt 1984-87 og er skriven av augevitne og unge forskarar frå etterkrigsgenerasjonen. *Norsk krigsleksikon 1940-45* (Cappelen, eitt bind) vart utgitt i 1995, og alle forfattarane har trygg historisk og akademisk avstand til krigen.

Bøkene har det same retoriske grepet: Dei hevdar at den norske deltakinga i krigsagendaen til nazistane var eit spesialtilfelle og ikkje er uttrykk for den eigentlege norske karakteren. Corell analyserer grundig korleis ansvarsfråskrivninga blir formidla, og påpeikar blant anna passiv verbbruk («jøder ble uttransportert»), og

biletbruk som forankrar påstandane om ondskap og uskuld. Deltakinga vart utført under tvang, etter rikeleg forvarsel, slik at offera skulle ha sjanse til å komma seg unna, eller i tilfellet Quisling og NS: av personar som var underlege og lite representative for nordmenn flest.

Krigens etertid inntek ein vitenskapsteoretisk posisjon som tilseier at all historieforteljing er normativ. Viss det er slik, så følger det at Corell også er normativ, og etter mitt syn framstår ho som sterkt forståingsfull og delvis indignert på vegner av jødane. Slik er ho sjølv eit godt eksempel på det vitenskapsteoretiske poenget ho fremjar, og er tilsynelatande like mykje eller lite bevisst på vinklinga si som forfatarane ho analyserer.

Dette er eit debutarbeid innfor historieforskninga og er også eit gledeleg uttrykk for at monografiar ikkje har mista all kraft ved universitetet. Ofte blir artikkelbaserte avhandlingar framstilt som det einaste drivverdige, men her viser Corell at monografiar kan bli til leseverdige bøker på norsk. Boka har fått romsleg omtale i norsk offentlegheit, og det fortener ho.

AV LARS NYRE

Paradokssets potente potensial

Birgitte Huitfeldt Midttun
Vi er tiden. Møter med kvinner i skandinavisk litteratur
Humanist forlag, 2011
290 sider
Veil. pris: kr 298

Ingen vil skrive «kvinnelitteratur». Likevel foreslår litteraturviter Birgitte Huitfeldt Midttun noe pompøst at «tiden er kvinnen som skriver og hennes skrift». Det gjør hun i introduksjonen til sine møter med ti prisbelønte, nordiske, kvinnelige forfattere. Forslaget impliserer at *kvinnen* er en kvalitativ fellesbetegnelse med bestemte sett av egenskaper. Det er et paradoks. Heldigvis. Like fullt er det dette paradokset som er det mest interessante i boken.

Etter et kort introduksjonskappittel der motivene for prosjektet presenteres, tas vi med til både private og offentlige møtesteder der intervjuene med forfatterne finner sted. Språket er enkelt og fortellende, men i det enkle flettes analytiske lesninger av forfatternes romaner, lyrikk og dramaer

og fakta om deres forfatterskap inn. Selve intervjuene er ført i en ujålete form med tilsynelatende uredigert transkribering av spørsmål og svar. Her får vi alt fra Suzanne Brøgger's utilslørte fordømmelse av menn som moralske samfunnsmennesker etter hennes tilfeldige besøk på et herretoalett til Sofi Oksanens innadvendte formidling av konsekvensene den sovjetiske okkupasjon av Estland har hatt for flere generasjoner kvinner, Herbjørg Wassmos regisering av samtaler med døde mennesker og Sara Stridsbergs opplevelse av skam når hun skriver. Forfatterne får også svare på tradisjonelle kvinnetemaer som angår barn, omsorg, offerrolle og hverdagsliv. Men det er ikke dermed sagt at intervjuene konsekvent reproducerer tradisjonelle, kvinnelige verdier. Den gode flyten i språket evner riktignok å formidle en meningsfull nærhet og sterk sårbarhet tradisjonelt knyttet til *det kvinnelige*, men de får også reflektere teoretisk over skjønnlitterære problemstillinger som teksters overskridende muligheter, fortellerposisjoner, sjangerbrudd og (kjønns)identitet.

I det hele tatt sjongleres det høye og det lave i en insisterende jakt på stadig nye lesninger, perspektiver og åpninger. Innimel-

lom skulle jeg ønske at Midttun hadde vært en bedre journalist som merket hvor i samtalen hun burde stoppet opp og senket tempoet. Men styrken i rytmen ligger i det performative ved at mangfoldet av samtaletemaer i møtene nettopp demonstrerer en overflod av parallelle perspektiver. Det er i dette paradoksale mangfoldet det springer ut en ny og klarere forståelse av kvinnenens definitive inntog i den nordiske litterære offentligheten.

I kraft av kvantitet stadig står boken i fare for å tangere det overfladiske, men favner som helhet vellykket inn en enorm spennvidde - en inspirerende, dynamisk spennvidde som demonstrerer et litterært overskudd av ideer og overskridelse. Slik åpenbares et rikt og fritt rom erobret av stemmer som bare for noen tiår siden var tause. Det er her påstanden om at «tiden er kvinnen», finner sitt potente potensial. Og det er her det blir enkelt å være enig med Midttun.

AV RAGNHILD FJELLRO

Nye bøker av forskere

Bjørn Brandtzæg Gundem
Europeisk didaktikk. Tenkning og viten
Universitetsforlaget, 2011
112 sider
Veil. pris: kr 249

Boka omhandler grunnleggende tenkning og viten som europeisk didaktikk. Forfatteren tar videre opp didaktisk analyse og modeller og forskning innenfor didaktikk. Didaktikk er forstått både som profesjonsteori til bruk i lærerutdanning, forvaltning og skole og som forskningsfelt. Forfatteren er professor emerita ved Pedagogisk forskningsinstitutt ved Universitetet i Oslo.

Ole Martin Moen
Essayskriving. Kort og klart
Høyskoleforlaget, 2011
54 sider
Veil. pris: kr 120

Dette er en praktisk lærebok i skriving for studenter. Boka forklarer skrittvis hvordan en kan gå fram for å skrive et akademisk essay. Hvordan formuleres en god problemstilling og en god hypotese? Hvordan gis essayet en ryddig struktur? Hvordan redigere sitt eget essay? Dette er blant spørsmålene som tas opp av Moen, som er doktorgradsstipendiat i filosofi ved Universitetet i Oslo.

Arne Engelstad
og Elise Seip Tønnessen
Film. En innføring
Cappelen Damm Akademisk, 2011
272 sider
Veil. pris: kr 439

Boka gir leseren grunnleggende kunnskaper om film. Forfatterne tar utgangspunkt i filmanalyse og presenterer noen av verktøyene analysen krever. Hva forteller en film? Hvordan forteller den det? Boka er særlig aktuell for studenter i film- og medieutdanninger. Engelstad er førsteamanuensis ved Høgskolen i Vestfold, mens Tønnessen er professor ved Universitetet i Agder.

Bjørn Olav Roaldseth
Filosofisk tenkning gjennom dialog
Gyldendal Akademisk, 2011
276 sider
Veil. pris: kr 298

I denne boka brukes dialogformen for å gi en innføring i filosofisk tenkning. Målet er at leseren ikke bare skal tilegne seg kunnskap, men også oppnå forståelse for emnene som presenteres. Boka er først og fremst skrevet for ex.phil.-studenter, til støtte for lesing, essayskriving og kollokvier. Roaldseth er førsteamanuensis i filosofi ved Universitetet i Stavanger.

HELSE BERGEN

Haukeland universitetssjuehus

**Regionalt kompetansesenter for
habilitering og rehabilitering**

Professor - kombinert stilling (100 %)

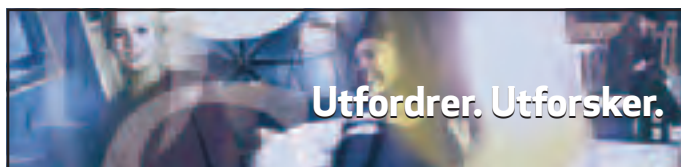
**40 % mellombels ved Institutt for samfunns-
medisinske fag og 60 % fast ved Helse Bergen**

40 % av stillinga er mellombels - inntil fire (4) år - professor/
førsteamanuensis i medisin/helsefag ved Institutt for
samfunnsmedisinske fag, Universitetet i Bergen, og 60 %
av stillinga er fast ved Regionalt kompetansesenter for
habilitering og rehabilitering ved Helse Bergen,
Haukeland universitetssjuehus.

Søknadsfrist: 03.07.2011

Sjå fullstendig utlysningstekst
på www.jobbnorge.no - ldnr. 75422

jobbnorge.no

Universitetet i Stavanger (UiS) har 8600 studenter, 1200 ansatte og et mangfold av undervisnings-, forsknings- og formidlingsaktiviteter. Den faglige virksomheten er organisert i tre fakulteter og ved Arkeologisk museum. Mange av de eksternt finansierte forskningsaktivitetene foregår i samarbeid med vårt forskningsinstitutt International Research Institute of Stavanger AS (IRIS). Universitetet ligger i landets mest attraktive region med 300 000 innbyggere. Regionen har gode botilbud, et dynamisk arbeidsmarked og spennende kultur- og fritidsaktiviteter.

Bli med på å utfordre og utforske!

Førsteamanuensis/førstelektor i sosialpedagogikk

Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Institutt for sosialfag

Doktorgradsstipendiat i helsevitenskap

Det samfunnsvitenskapelige fakultet, Institutt for helsefag

Utforsk jobbmulighetene på www.uis.no

Universitetet
i Stavanger

ranitz.no

HiST - Kunnskapen du trenger

I framtida må viktige samfunnsoppgaver løses smartere. Høgskolen i Sør-Trøndelag har kunnskapen som trengs på de fleste samfunnsområder. Vi har kompetanse innenfor teknologi, informatikk, lærer og tolk, økonomi og ledelse og helse og sosialfag. Våre studenter har yrkesnær praksis i samarbeid med offentlige og private arbeidsgivere. HiST er landets nest største høgskole, og er et spennende studie- og arbeidssted.

Avdeling for lærer og tolkeutdanning

Professorat i pedagogikk – 2. gangs utlysning

Ref. ALT 01/2011

Ved Avdeling for lærer- og tolkeutdanning er det ledig en nyopprettet stilling som professor i pedagogikk. Innenfor pedagogikk som fagområde vil en særlig legge vekt på kompetanse innenfor didaktikk. Professoratet skal bidra til å styrke pedagogikken sin rolle i de nye grunnskolelærerutdanningene, og å bygge det tverrfaglige samarbeidet mellom pedagogikken og de fagdidaktiske miljøene.

Førsteamanuensis/førstelektor innen tegnspråk eller tegnspråktolkning

Ref. ALT 05/2011

Ved Avdeling for lærer- og tolkeutdanning er det en ledig stilling som førsteamanuensis/førstelektor innen tegnspråk eller tegnspråktolkning. Stillingen som førsteamanuensis/førstelektor skal forsterke og supplere fagmiljøet med kunnskapsutvikling innen fagområder knyttet til tegnspråk- og tegnspråkutdanning.

Søknadsfrist: 15.08.2011

Se www.hist.no/stillinger for fullstendige utlysningstekster, og for å søke på stillingene.

Høgskolen i Sør-Trøndelag

N-7004 Trondheim - Tlf.: 73 55 90 00

Kunnskapen du trenger

UNIVERSITETET I
NORDLAND

Associate Professor of Physical Oceanography

at University of Nordland - Faculty of Biosciences and Aquaculture

You can apply for this position by following this link:
www.uin.no/stilling within 15. June 2011.

frantz.no

Forskerforbundets avtale med Amnesty

AMNESTY INTERNATIONAL: Jens Saugstad og Vigdis Stokker Jensen kritiserer i Forskerforum avtalen Forskerforbundet har inngått med Amnesty International, og fremmer krav om at den sies opp. Bakgrunnen for avtalen var en anmodning fra Landsrådet om at Forskerforbundet skulle ha en tydeligere internasjonal solidaritetsprofil og formalisere sitt engasjement for menneskerettigheter gjennom et samarbeid med Amnesty International. Et samlet hovedstyre har sluttet seg til den avtalen som nå foreligger. Avtalen vil på ingen måte føre til en politisering av Forskerforbundet, slik kritikerne hevder, men innebærer en generell støtte og en mulighet til at enkeltmedlemmer kan engasjere seg. Det er avtalesfestet at partene er selvstendige og ikke på noen måte bundet av hverandres politikk. Vi siterer fra avtalen: «Det foreligger ingen avtaler om felles eller kollektive medlemskap. Ethvert medlem av Forskerforbundet står fritt til å vurdere tilknytningsform til Amnesty International og skal heller ikke mot viten og vilje involveres i noen aktivitet initiert av Amnesty. Det som nå avtales er at det kan sendes oppfordringer om støtte til Amnesty Internationals arbeid og kompetanseutveksling via Forskerforbundets medlemsnettverk.»

Vi synes det er en god og riktig avtale for Forskerforbundet, og så lenge Forskerforbundets representantskap gjennom sitt hovedstyre er av den oppfatning, vil avtalen løpe. Vi vil også legge til at Forskerforbundet har mottatt svært få kritiske reaksjoner på avtalen, men en lang rekke positive henvendelser.

Avtalen ligger tilgjengelig på vår hjemmeside: <http://www.forskerforbundet.no/Organisasjon/Amnesty-International/>

SIGRID LEM, generalsekretær, og BJARNE HODNE, leder, Forskerforbundet

GJESTESKRIBENTEN

Materiell vending

Dei kom frå alle kantar av landet og fylte universiteta i 70- og 80-åra. Ut att gjekk dei med bandsterke avhandlingar i etnologi og folkloristikk, klare til å fylle dei nyoppretta vitenskaplege stillingane ved statleg støtta norske museum. Magistergradane bygde på omfattande feltarbeid og hadde titlar like solide som innhaldet: *Fjøs i Fron* og *Hus i Nes*. Mens dei tok til i sine kombinasjonsstillingar som femna om alt frå snøsmoking til vitenskap, gjekk den faglege utviklinga ved universiteta i ei ny retning. Mens konservatorane utvikla museum og brukte sin omfattande empiriske kunnskap til beste for hus, gjenstand, foto og arkiv, vendte universitetsfaga seg ei anna lei.

Frå Frankrike kom mentalitetshistorie som ein sterk inspirasjon, i Danmark sette livsformanalyse mennesket i fokus og gjenstanden i skuggen. Svenskane bidrog med kulturalanalyse og «Den kultiverade människan». Så kom samtidsfokuset: reiskapsbruk vart veksla inn mot fritid, segner og eventyr mot opplevingspark og skuledagbok.

Samstundes med at emnekrinsen endra seg, skjedde ei kraftig teoretisering av universitetsvitenskapane. Mens den tidlegare etnologien kunne rekne sine teoretiske tilnærmingar med tre ord: evolusjon, diffusjon og funksjon, kom nå nye teoriar på løpeband. Det vart stritt for dei mange ute i museumslandet, og dei færraste evna å følgje med. Mange ville ikkje følgje med, vågar eg seia, og tok kritisk distanse til nye perspektiv på nye emne.

I tida etter dei tre lengelevande retningane (eller skulle eg skrive paradigma) av evolusjonisme, diffusjonisme og funksjonalisme har ein gått over til å prate og skrive om faglege vendingar. «Den språklege vendinga», seier ein og skriv ein, og inkluderer ei rekkje ulike teoriar og teoreti-

karar, perspektiv og kjeldetypar. Fellesnemnaren er eit utgangspunkt i språk, og språkvendinga har i mange høve rokka ved posisjonen at gjenstanden og forståinga av gjenstandskulturen. Størst gjennomslagskraft mellom teoretikarane fekk nok Foucault. Det er lite ved den språklege vendinga som har vori lystig lesnad for gjenstandskjenningarane i musea. Ville det komma til ein ende? Eg hørte for nokre år sidan på to svenske etnologar som i ein konferansepause veksla ord om korleis dei skulle komma seg ut av «Foucault-tråsket». Eg veit ikkje om dei har greidd det ennå, eller om dei framleis held seg med dekonstruksjonsteoriar og diskursanalyse, men eg fekk von om at det måtte komma ei vending. Og rett nok, ei tid fekk vi varsel om «den sanslege vendinga», men den er framleis som eit vardøger å likne i norsk kulturvitskap. Så, endeleg: «Den materielle vendinga» har noen våga seg på å kalle det nye.

Ved ettertanke ser vi at *material culture studies* og *science and technology studies* alt lenge har sett materiell kultur med friske blikk. Men heldigvis er

det slik at noen fotar føre og strekker opp liner, skiftar paradigme eller vender faget. Og nå meiner eg alle gjenstandskunnige fagfellar i museumsverda må vakne. Det sømer seg ikkje lenger å

klaga over at kulturvitskapen stiller spørsmål som verkar irrelevante i museumskvardagen. Unn dykk heller ein dag på seminar om «Tingenes tilsynekomst», eller les *Materialiseringer*. Sjå om ikkje den grunnleggande, omfattande kunnskapen de har om gjenstandane, kan brukast på nytt.

Kanskje er tida for langt

kommen for å ta opp att tanken om sjølv å forske – dugleiken vart kanskje borte i byråkratspråk og formidlingsentusiasme. Men gled dykk med meg over at hjartebarnet, gjenstanden, har fått ny verdi som kjelde.

Bjørn Sverre Hol Haugen, konservator NMF ved Hedmarksmuseet

«Det vart stritt for dei mange ute i museumslandet, og dei færraste evna å følgje med.»

Gjesteskribentene skriver sant og subjektivt om akademia. De faste gjestene er Bjørn Sverre Hol Haugen, Norunn Askeland, Gunnar Sivertsen og Kristin Hestflått Spilker.

The Norwegian University of Science and Technology (NTNU) in Trondheim represents academic eminence in technology and the natural sciences as well as in other academic disciplines ranging from the social sciences, the arts, medicine, teacher education, architecture to fine art. Cross-disciplinary cooperation results in innovative breakthroughs and creative solutions with far-reaching social and economic impact.

Department of Modern Foreign Languages

Associate Professor/Senior lecturer in nineteenth-century British literature

Applications are invited for a position at Associate Professor/Senior lectureship («førsteamanuensis») rank in nineteenth-century British literature. Further details about the position can be obtained from Associate Professor Rhonna Robbins-Sponaas, tel. + 47 73 59 68 05, e-mail: rhonna.robbs-sponaas@ntnu.no or Head of Department Ingvald Sivertsen, tel. + 47 73 59 65 07, e-mail: ingvald.sivertsen@ntnu.no.

The application should be marked with the file number for the position (HF-11-016) and be submitted electronically via www.jobbnorge.no. Scientific works should be sent directly to the Norwegian University of Science and Technology, Faculty of Humanities, NO-7491 Trondheim, Norway.

The application deadline is 15.08.2011.

Please see the full advertisement at www.jobbnorge.no

THE NORWEGIAN SCHOOL OF ECONOMICS AND BUSINESS ADMINISTRATION SEEKS

Professor in Maritime Economics

The position is financed by a donation from Bergen Shipowners' Association. It is expected that the appointee focuses on challenges and problems of special relevance to the maritime industry and takes a leading role in further strengthening research and teaching in maritime economics at NHH.

For more information see www.nhh.no

Application deadline: 10.8.2011

Norges Handelshøyskole

NORWEGIAN SCHOOL OF ECONOMICS AND BUSINESS ADMINISTRATION

Se også stillingsannonsene på nett: www.forskerforum.no

The Chr. Michelsen Institute (CMI) is an independent development research institute in Bergen, Norway. We generate and communicate research-based knowledge relevant for fighting poverty, advancing human rights, and promoting sustainable social development. CMI's research focuses on local and global challenges and opportunities facing low- and middle-income countries and their citizens. Our geographic orientation is towards Africa, Asia, the Middle East, and Latin America. CMI has the following vacant positions:

Senior Researchers/ Researchers

We seek candidates with a strong background in applied development research who can strengthen and complement the thematic profile of the institute (see www.cmi.no). Promising young scholars who have recently completed their PhD are also invited to apply. For more information, see: <http://www.cmi.no/news/vacancies/>.

Senior Researchers/ Researchers (Economists)

We seek candidates with substantial experience in applied econometric work, preferably in the areas of poverty, health, taxation/capital flight, or natural resources/energy. Applicants with a strong background in other key thematic areas relevant to CMI will also be considered (see www.cmi.no). Promising young scholars who have recently completed their PhD are also invited to apply. For more information, see: <http://www.cmi.no/news/vacancies/>.

Application deadline: July 12.

HØGSKOLEN I GJØVIK

PROFESSOR/ FØRSTEAMAUENSIS FØRSTEAMAUENSIS/ FØRSTELEKTOR

To 100% faste stillinger innen:

BRUKERSENTRERT MEDIEDESIGN

ved Medieteknologilaboratoriet ved Høgskolen i Gjøvik.

For fullstendig utlysningstekst se: www.hig.no under «ledige stillinger».

Søknadsfrist: 1. juli 2011.

I

INGEN TILTAK FOR Å MØTE ØKT ETTERSPORSEL ETTER ARBEIDSKRAFT

Forskerforbundet savner en tydeligere satsing fra regjeringen på å rekruttere fremtidens toppforskere og de som skal utdanne flere lærere, helsearbeidere og ingeniører.

Regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett inneholder ingen justeringer eller tiltak som styrker forskning og høyere utdanning.

– Det er et voksende behov i norsk skole for flere lærere og førskolelærere, næringslivet og offentlig sektor trenger flere ingeniører, og eldrebølgen vil skape et stort behov for arbeidskraft innenfor helse- og omsorgssektoren, sier leder i Forskerforbundet Bjarne Hodne.

II

PRESSET RAMMENE OPP

– Jeg er tilfreds med at vi klarte å presse opp rammene for oppgjøret til om lag fire prosent i staten og 4,3 prosent i kommunene. Det var et viktig mål for Unio å få en høyere ramme enn frontfaget. Det klarte vi, sier Unio-leder Anders Folkestad.

– Jeg har forståelse for at enkelte reagerer på at det generelle tillegget ikke blir større enn 7000 kroner eller 1,72 prosent når ramma er høyere, sier Folkestad. Forklaringen ligger i all hovedsak i det såkalte lønnsoverhenget. Lønnsoverhenget angir hvor mye lønnsnivået ved *utløpet* av et år ligger over *gjennomsnittsnivået* for året. Lønnstillegg som gis sent på året fører til større overheng påfølgende år.

III

BEDRE STYRING AV OFFENTLIGE FORSKNINGSMIDLER?

Ekspertutvalget for god måloppnåelse i offentlig finansiert forskning – Fagerbergutvalget – har overlevert sin utredning «*Et åpne forskningsystem*» til forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland.

Ekspertutvalget har vært ledet av professor Jan Ernst Fagerberg ved Universitetet i Oslo og har sett på samsvaret mellom ressursinnsats og resultater i norsk forskning og om forskningssystemet

KURSTILBUD HØSTEN 2011

Forskerforbundet arrangerer følgende kurs for tillitsvalgte i august/ september:

- 30.08.11: Forberedelser til lokale forhandlinger, for tillitsvalgte (stat+HSH)
- 26.–28.09.11: Grunnopplæring trinn I, for nye tillitsvalgte (alle sektorer)

Program og påmeldingsinformasjon samt fullstendig kursplan for høsten blir lagt ut på www.forskerforbundet.no/kurs.

FØLG FORSKERFORBUNDET PÅ FACEBOOK

Nå kan du følge Forskerforbundet på Facebook. Logg deg på din Facebook-konto, gå til www.facebook.com/forskerforbundet og klikk «Liker». Tips gjerne også andre som du tror kan ha interesse av å følge siden.

met fungerer godt. Utvalget har i hovedsak konsentrert seg om universitets- og høyskolesektoren.

IV

– MISTILLIT TIL ANSATTE I UNIVERSITETS- OG HØGSKOLESEKTOREN

– Fagerbergutvalget uttrykker mistillit til ansatte i universitets- og høyskolesektoren når de påstår at ansatte ikke bidrar med forskningsresultater. Forskerforbundet er helt uenig med utvalget når de vil ta fra ansatte forskningsretten, sier Bjarne Hodne, leder i Forskerforbundet.

Forskerforbundet er kritisk til Fagerbergutvalgets tilnærming til forskningsvilkårene ved norske universiteter og høyskoler. Utvalget legger til grunn at det er et betydelig potensial for forbedring i universitets- og høyskolesektoren, blant annet i form av økt publisering. Utvalget foreslår at det lages oversikt over hver enkelt ansatt sin forskningsproduksjon og at forskningstiden tildeles de som kan vise til publisering.

V

NY TILSTANDSRAPPORT OM HØYERE UTDANNING

Kunnskapsdepartementets årlige tilstandsrapport for universitets- og høyskolesektoren retter søkelyset mot mange sider av institusjonenes virksomhet, med hovedvekt på kjerneoppgavene forskning og utdanning. I tillegg er internasjonalisering, personale, forholdet til omverden, økonomi og institusjonsprofiler blant temaene i rapporten. Rapporten viser tilstanden både på sektornivå og i

den enkelte institusjon.

– Universiteter og høyskoler er store samfunnsinstitusjoner og det er viktig at vi har kunnskap om tilstanden og utviklingen i sektoren. Det bidrar denne rapporten til, sier forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland.

VI

LØNNSSTATISTIKK PER 31.12.2010

Forskerforbundet har utgitt tre rapporter som presenterer lønnsstatistikk for våre medlemmer i hhv. statlig, privat og kommunal sektor per 31.12.2010. Statistikkene er basert på spørreundersøkelser blant medlemmene i januar/februar 2011. Rapportene utgis i forbundets skriftserie, og kan lastes ned her: www.forskerforbundet.no/skriftserien.

VII

FLERE STUDENTER – MEN IKKE FLERE ANSATTE?

– Forskerforbundet frykter at politiske signaler fra Kunnskapsdepartementet om at universitetene og høyskolene skal ta opp langt flere studenter enn de får fullfinansiert vil svekke utdanningskvaliteten og føre til en urimelig arbeidsbelastning for de ansatte, sier Bjarne Hodne, leder i Forskerforbundet i en kommentar til de rekordhøye søkertallene fra Samordna Opptak.

– Myndighetene legger opp til at institusjonene skal ta opp flere studenter enn de har kapasitet til, men unnlater å påta seg ansvaret for hvordan dette skal finansieres og følges opp, sier Bjarne Hodne. Hvis ikke noe nå blir gjort så fryk-

ter vi at dette vil øke frafallet i høyere utdanning, og svekke rekrutteringen av fremtidens lærekrefter.

VIII

PENSJON FOR PERSONER FØDT I DESEMBER 1943

Statsansatte født i desember 1943 risikerte å få reduserte pensjonsrettigheter. Etter at Forskerforbundet tok opp saken med Arbeidsdepartementet blir reglene endret.

1943-kullet fikk unntak fra de nye samordningsreglene, som reduserer den samlede pensjonen, forutsatt at de tok ut alderspensjon senest 31. desember 2010. De som er født i desember 1943 hadde imidlertid ikke anledning til å ta ut sin alderspensjon før 1. januar 2011 og ble dermed ikke omfattet av dette unntaket. De sto dermed i fare for å tape opptil 50 000 kroner i årlig pensjon.

«Etter en helhetsvurdering har departementet kommet til at det er rimelig at også personer født i desember 1943 blir unntatt fra de endrede samordningsreglene fra 2011», skriver Arbeidsdepartementet i et svarbrev til Forskerforbundet. Forskerforbundet er fornøyd med at reglene nå blir endret for denne gruppen.

IX

GJESTEMEDLEMSKAP

Medlemmer som reiser på forskningsopphold i Sverige, Danmark, Finland, USA, Canada, Irland eller Storbritannia får sine rettigheter ivaretatt av Forskerforbundets søsterorganisasjon i det aktuelle landet. Det sørger avtaler om gjensidig gjestemedlemskap for. På samme måte vil utenlandske gjesteforskere som er medlem av en søsterorganisasjon i et av disse landene få sine rettigheter ivaretatt av Forskerforbundet under et forskningsopphold i Norge.

X

NY JOBB? BRUK MIN SIDE

Husk å melde fra til Forskerforbundet sentralt dersom du har skiftet arbeidssted, endret stillingsprosent eller gått av med pensjon. For å ha et oppdatert medlemsregister er vi avhengige av å få melding fra medlemmene om endringer i arbeidsforhold. Logg deg inn på Min side for å registrere endringer: www.forskerforbundet.no/minside.

Revidert og revidering

Revidert nasjonalbudsjett (RNB) bringer vanligvis ikke de store nyhetene. På bakgrunn av at statsbudsjettet for 2011 ikke ivaretok godt nok ressursbehovene for dem som skaper, forvalter og formidler kunnskap, så var det festet et visst håp til årets RNB. Men heller ikke denne gang ble våre medlemmers arbeidssituasjon eller deres arbeidsplasser tilført ressurser som har noen virkning av særlig betydning. I en pressemelding fra Kunnskapsdepartementet opplyser statsråden at det gis en engangsbevilgning på 30 millioner til utstyr og rehabilitering av bygningsmassen. Særlig det som omtales som de eldre universitetene, har store utfordringer knyttet til rehabiliteringsprosjekter, hevdes det. Det er vi så absolutt enige i. Og utstyr trengs til de grader. I og med at behovet for utstyr og rehabilitert bygningsmasse er definert i milliardklassen, er engangsbevilgningen for småpenger å regne – spesielt når beløpet på 30 millioner skal fordeles på universitets- og høyskolesektoren. Statsråden har i den tid hun har hatt ansvaret for forskning og høyere utdanning, skaffet seg et godt overblikk over situasjonen i sektoren. Problemerkene man strir med, er presentert gjentatte ganger av sentralt plasserte personer på lærestedene. Undersøkelser og rapporter bygger opp under kravene om økte ressurser for å bedre forskningsbetingelsene og for å holde kvaliteten oppe i utdanningen. Mot en slik bakgrunn blir ministerens uttalelse i pressemeldingen som ble sendt ut i samband med presentasjonen av revidert nasjonalbudsjett, noe spesiell. «– Forslaget vi nå fremmer vil derfor bidra til bedre rammebetingelser for å drive god forskning og utdanning, sier Aasland.» Hvem er dette utsagnet beregnet på? Det kan verken være ledelsene eller ansatte ved landets høyere forsknings- og utdanningsinstitusjoner. Disse personene, og det er mange av dem, er i likhet med statsråden godt kjent med hvilke behov som må dekkes med hvilke summer for å gi de arbeidsbetingelser

ansatte i sektoren trenger. Vitenskapsåret skulle reise de store spørsmålene – statsråden ville vekk fra en diskusjon som ensidig var opptatt av ressurser. Den omleggingen av forskningsdebatten oppnår man ikke ved å la være å tilføre ressurser til forskning og høyere utdanning. Det man sitter igjen med etter denne runden med revidert nasjonalbudsjett, er ikke bare en registrering av svak ressurstildeling nok en gang – inntrykket er befestet: Vi trenger en revidert kunnskapspolitikk fra regjeringens side.

God sommer!

Ta forskerne i bruk!

Av Tom Roar Eikebrokk, varamedlem i Forskerforbundets hovedstyre

Den offentlige utredningen om kompetansearbeidsplasser (NOU 2011/3) er interessant lesning for oss som jobber med forskning og utdanning. Et regjeringssopnevnt utvalg under ledelse av Karen Helene Ulltveit-Moe beskriver kompetanse som selve nøkkelen til regional utvikling og vekst. En viktig observasjon er at veksten i sysselsetting er ujevnt fordelt mellom sentrale strøk og andre regioner. Dette er uheldig, sier utvalget, ettersom de øvrige regionene og byene i resten av landet har enda større behov for denne utviklingen enn storbyene og Oslo-området. Hva skal så til for at også andre regioner og storbyer får vekst i de attraktive kompetansearbeidsplassene? Utvalget mener at arbeidsplassene i distriktene må være attraktive

for kompetent arbeidskraft, ellers flytter den til mer sentrale strøk hvor den verdsettes høyere.

Dette er i og for seg ikke nye observasjoner. Da de to nye universitetene i Stavanger og Agder var i støpeskjeen, bevilget regionene flere millioner kroner i bidrag til nødvendig kvalifisering. Fylkeskommunen, kommuner og private bedrifter gikk sammen i et stort spleiselag under en felles forventning om at mer kompetanse ville sette fart på utviklingen i hele regionen. Med høyt kvalifiserte forskere ville universitetet spisse kompetansen i regionen og bidra til innovasjoner og regional næringsutvikling. Undervisningen ville også bli styrket ved å bli forskningsbasert og innovativ.

Kanskje er det lett å bli for optimistisk når flagget er oppe og regionen feirer sitt nye universitet? Hverdagen for de nye universitetene samsvarer dårlig med de optimistiske forventningene. Et eksempel kan belyse dette. Høgskolen i Telemark og Universitetet i Agder har utredet mulige gevinster ved fusjon og samarbeid. En fusjon vil gi like mange ansatte og studenter som ved Universitetet i Bergen (UiB), men kun 44 prosent av budsjettet til UiB. Dette forklarer både hvorfor UiB kan tilby vitenskapelig ansatte betydelig mer forskningstid enn Telemark og Agder, og hvorfor UiB i dag har større forskningsproduksjon. Det gir grunn til bekymring når vi ser dette i lys av de forhold som utvalget sier gir vekst i kompetansearbeidsplasser og utvikling i regionene. Hordaland tar sine forskere i bruk i langt større grad enn Agder og Telemark. Det er mer attraktivt å være forsker under slike arbeidsvilkår. Situasjonen er lik for alle de nye universitetene. Den store forskjellen i bevilgninger mellom etablerte og nye universiteter er i stor grad med på å favorisere innovasjoner, vekst og utvikling i de store byene på bekostning av de øvrige regionene. Er politikere i regionene klar over at deres høyt kvalifiserte forskere har betydelig mindre forskningstid og brukes mindre enn i sentrale strøk? I så fall bør de også nedgradere regionale ambisjoner og forventninger til sitt nye universitet.

Forskjellsbehandlingen i finansieringen av nye og etablerte universiteter gir ulike vilkår for regional utvikling. Utredningen om kompetansearbeidsplasser anbefaler at regionene øker attraktiviteten i disse arbeidsplassene, ellers vil veksten i innovasjon og verdiskaping i sentrale strøk fortsatt være raskere enn i regionene. Skal regionene motvirke denne utviklingen, bør det første steget være å bidra til at deres egne forskere brukes like mye som i storbyene.

Fremtidsrettet politikk

Av Sigrid Lem, generalsekretær i Forskerforbundet

Oppropet om fremtiden etter oljen ble lansert av Forskerforbundet og fikk god tilslutning og mange støttespillere på Facebook. Og oppropet fortjener stor oppmerksomhet fordi det gjelder fremtidig verdiskaping som er helt avgjørende for at den norske velferdsstaten skal kunne videreføres i fremtiden. Svaret er opplagt: Nye oppfinnelser og produkter og nye anvendelses- og produksjonsmåter må utvikles som grunnlag for ny næringsvirksomhet. Dette må baseres på forskning og innovasjon og krever et samspill mellom fri grunnforskning, anvendt forskning, innovasjon og kommersialisering.

Forskerforbundet har gjennom mange år utviklet en overordnet forskningspolitikk med en tydelig politikk for forskning ved universiteter og høyskoler. Når det derimot gjelder forskningspolitikk knyttet til forskningsinstituttene eller til anvendt forskning og innovasjon, savner vi en tilsvarende politisk strategi.

Vi starter derfor arbeidet med å utforme forbundets forskningspolitikk på dette området. Siktemålet er å utforme politiske mål og tiltak som kan bli en del av arbeidsprogrammet for kommende representantskapsperiode. Arbeidet er også nødvendig for å kunne komme med innspill til den kommende stortingsmeldingen om forskning, der innovasjon og

kommersialisering samt omtale og vurdering av forskningsinstituttene vil ha en sentral plass.

Signaler fra regjeringshold tyder på at en i meldingen vil vurdere nærmere forholdet mellom universitets- og høyskolesektoren og forskningsinstituttene og samarbeidet og konkurransen mellom disse. Likeledes vil forskningsinstituttene forhold til kommersielle aktører bli vurdert. Det kan virke som om det legges opp til utvikling av en egen «instituttpolitikk» der instituttene utfordringer trekkes frem og blant annet finansieringsgrunnlaget/basisfinansieringssystemet vurderes. I den sammenheng må det etter vår mening også ses på instituttforskernes lønns- og arbeidsvilkår, forskningsmuligheter, karrieremuligheter og rekruttering til sektoren.

Dette er områder der vi trenger å utvikle og videreutvikle vår politikk. Andre områder som er viktige for oss, er alt under arbeid enten i regjeringen eller i Forskningsrådet. Det gjelder blant annet sikring av akademisk frihet for ansatte utenfor universitetene og høyskolene og utvikling av nye standardkontrakter for forskningsoppdrag for å skille tydeligere mellom forsknings- og konsulentoppdrag og for å hindre manipulering av forskningsresultater.

I dette arbeidet vil vi basere oss på innspill fra lokallagene ved forskningsinstituttene. Vi er godt i gang med å etablere en arena for samarbeid og meningsutveksling gjennom årlige sektorseminarer og vil bruke denne til kunnskapsutvikling på området. Vi har videre fått et godt samarbeid med FFA, Forskningsinstituttene fellesarena, og håper å dra nytte av denne kontakten i politikktutforming. Et resultat av dette samarbeidet er planleggingen av et felles frokostseminar tidlig på høsten om forskningens betydning for samfunns- og næringsliv. Gjennom dette arbeidet håper jeg at Forskerforbundet kan fremstå som en viktig aktør som myndigheter og politikktutformere lytter til, slik forbundet oppfattes på andre områder.

AKTUELLE PRESSEKLIPP:

Lønnsplid blant HiB-ansatte

Ledere uten kompetansekrav gruser vitenskapelig ansatte i lønn på HiB. I gangene mures det.

Tillitsvalgt fra Forskerforbundet, Morten Rønning, mener lønnsnivået både for de administrativt ansatte lederne og de vitenskapelig ansatte bør heves.

– Vi får inn folk med bakgrunn fra videregående skole og ungdomsskole som har tjent bedre der de kommer fra. Sammenligner vi oss med det private næringslivet, kommer vi også dårligere ut.

Bergensavisen 20. mai

Advarer mot PhD-overproduksjon

– Skal man øke antallet som skal inn under forskerutdanning, må flere inn i faste stillinger for å veilede dem. Vår bekymring i den sammenhengen er at en opptrapping vil skvise det faste vitenskapelige personalet ytterligere. I tillegg er det et spørsmål om vi har gode forskerkarrierer å tilby. Slik at vi unngår at folk blir gående

lunge i midlertidighet eller ender opp med forskerkarrierer som er bortkastet – både menneskelig og samfunnsøkonomisk, sier Jon Wikene Iddeng, rådgiver i fagpolitisk avdeling i Forskerforbundet.

Universitetsavisa (NTNU) 18. mai

Professorer jobber gratis

Fire forskere som har jobbet ved Universitetet i Tromsø i såkalte professor II-stillinger får fortsette i stillingene, men med en hake: De skal ikke lenger få betaling for jobben. Pengene ved institutt for informatikk har nemlig tatt slutt, men engasjementene forlenges likevel fordi begge parter ønsker det. – Jeg har aldri hørt om forskere som jobber i toerstillinger uten å få betaling for det. De utfører en svært jobb. Dette synes vi er svært uheldig, sier hovedtillitsvalgt i Forskerforbundet ved Universitetet i Tromsø, Ellen Karoline Dahl.

Dagens Næringsliv 10. mai

FORSKERFORBUNDET

FAKTA OM FORSKERFORBUNDET

Forskerforbundet er landets største og ledende fag- og interesseorganisasjon for ansatte i forskning, høyere utdanning, museer og kulturminnevern.

Forskerforbundet har nærmere 18 000 medlemmer og er tilsluttet Unio – hovedorganisasjonen for universitets- og høyskoleutdannede.

- Forskerforbundet arbeider for å styrke norsk forskning og høyere utdanning, til beste for samfunnet og for deg som medlem.
- Forskerforbundet forhandler lønn for deg, både lokalt på arbeidsstedet og sentralt.
- Du får bistand i spørsmål om dine lønns- og arbeidsvilkår.
- Forskerforbundet arrangerer kurs, konferanser og seminarer for medlemmer og tillitsvalgte.

FORSKERFORBUNDETS HOVEDSTYRE 2010–2012:

Bjarne Hodne, Universitetet i Oslo (leder)

Jan Hongslo, Folkehelseinstituttet (nestleder)

Kristin Dæhli, NTNU

Marit Eriksen, Høgskolen i Østfold

Randi Halveg Iversby, Universitetet i Oslo

Ove Kvammen, Høgskolen i Bergen

Kåre-Olav Stensløkken, Universitetet i Oslo

Tom Roar Eikebrokk, Universitetet i Agder (1. vara)

Annelise Brox Larsen, Universitetet i Tromsø (2. vara)

Stig Ove Hjelmevoll, Universitetssykehuset i Nord-Norge HF (3. vara)

SEKRETARIATET:

Generalsekretær Sigrid Lem

Arkivleder Kristine K. Brox

Kommunikasjonsleder Arvid Ellingsen

Informasjonsleder Unn Rognmo

Avdelingssjef Bjørn T. Berg

Rådgiver Jon W. Iddeng

Rådgiver Elin Havelin Rekdal

Forhandlingssjef Frank O. Anthun

Seksjonsleder Eirik Rikardsen

Rådgiver Kjetil Mørk

Rådgiver Tanya Nymo

Juridisk rådgiver Birgitte Olafsen

Seksjonsleder/advokat Ann Turid Opstad

Advokat Brita Alsos

Advokat Haakon Utne Kierulf

Juridisk rådgiver Hildur N. Nilssen

Juridisk rådgiver Mariann Helen Olsen

Organisasjonssjef Joar Flynn Jensen

Seksjonsleder Elisabeth Tindeland

Organisasjonskonsulent Natasa Duric

Sekretær Gerd Sandvik

Seksjonsleder/kontorsjef Aina Nilssen

Økonomikonsulent Siri Johannessen

Regnskapskonsulent Bjørn Jensen

Regnskapssekretær Elisabeth Johansen

Organisasjonssekretær Turid Cordtsen

Førstesekretær Linda Pettersson

Sekretær Hans Askildsen

Sekretær Seija Hjelteig

Sekretær Inger Marie Højfeldt

Sekretær Tore Sandnes

Sekretær Renate Storli (vikar)

Kjenner du en forsker som er verdt en pris?

Foreslå en kandidat til Prisen for fremragende forskning, Innovasjonsprisen eller Formidlingsprisen

[Se forskningsradet.no](http://forskingsradet.no)

Norges forskningsråd

Stensberggata 26, Postboks 2700 St. Hanshaugen, NO-0131 Oslo

Telefon: +47 22 03 70 00, post@forskingsradet.no, www.forskingsradet.no